

POSTOJNSKI

PREPIH

JULIJ / AVGUST 2021 120 LETNIK 15

OBČINA
POSTOJNA

Legendarni Ozbičev salon je 21. julija spet odprl svoja vrata. Nekateri obiskovalci so v notranjost svetlega, skrbno obnovljenega prostora vstopili s kančkom nostalgije, ob pogledu na originalno opremo pa zagotovo obudili spomine na čas, ko je Janko Ozbič skrbel za urejene pričeske, brade in brke. Mlajši so se s spoštljivostjo ozirali na obrtniško dediščino, ki je zdaj dobila priložnost za novo poslovno in turistično zgodbo. Najmlajši Luka pa se je radoznavno usedel na »salonski konjiček« in svoje laske zaupal gostujočemu frizersko-brivskemu mojstru Luki Nebcu.

Na pol poti

Prva polovica leta je za nami in pogumno smo zakorakali v drugo polletje. Predvsem z večjo mero optimizma. Zagotovo smo po preteklih mesecih vsi potrebovali konkreten oddih. Za trenutek smo dobili občutek, da je še koronavirus na dopustu, ampak so nam hitro dali vedeti, da je le na kratkem oddihu in se počasi vrača v 'delovno razmerje'. Pa vendar razmere niso tako negotove kot so bile lansko poletje, na jesen ne gledamo s takšnim strahom in smo zato veliko bolj sproščeni kot leta 2020 ob tem času.

Mimo je le polovica poletja in prav je, da si znamo poiskati proste trenutke za tisto, kar nas najbolj veseli. Morje, hribi, domača terasa ali vrt, odlični koncert ali dobra knjiga. Prav te urice so tiste, ki nas bodo napolnile z energijo, da bomo lahko ponovno skoncentrirani in polni delovne vneme.

Kljub poletnim brezskrbnim in dopustniškim dnem, pa delo na Občini in ostalih ustanovah ne stoji. V začetku meseca je bil objavljen javni razpis za izbor zasebnega partnerja za gradnjo in upravljanje vodnega parka v Postojni, začela se je dolgo pričakovana prenova Tržaške ceste, pred dnevi je vrata odprl popolnoma prenovljen brivsko frizerski salon Ozbič.

Tudi ustvarjalci kulturnega dogajanja, športni in turistični delavci so letos ob sprostivni ukrepov poskrbeli za tiste, ki vsako leto znova ugotovijo, da ne vejo, kaj bi počeli med poletjem. Športne počitnice, letovanje, delavnice, sprehodi, druženja, da o prireditvah, ki skoraj vsak večer polnijo središče Postojne, niti ne pišemo. In dogajanja še ni konec. Prihaja druga polovica poletja in z njo preostanek festivala Kulturni utrip poletja in seveda festival Zmaj 'ma mlade.

Zato vam želim, da kar se da lepo izkoristite preostanek poletnih dni.

Vse dobro

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

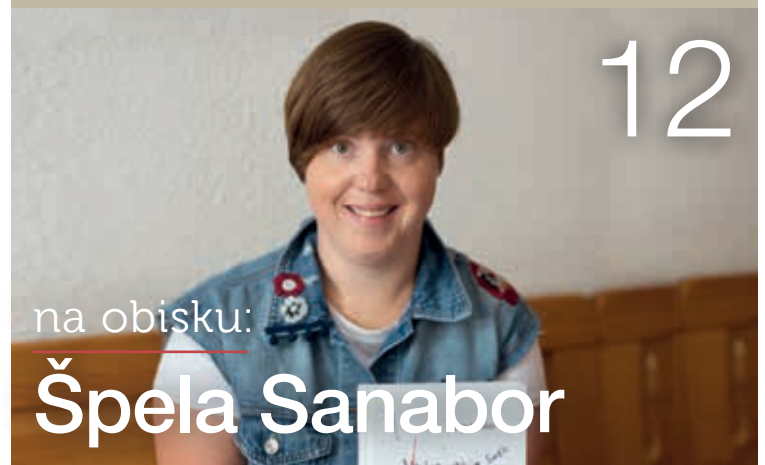
tema meseca:

Kako do stanovanja?

tu živimo:

PGD Razdrto

na obisku:

Špela Sanabor

Na naslovnici: Luka Horvat in Luka Nebec; fotografija: Foto Atelje Postojna.

POSTOJNSKI
PREPIH

Postojnski prepil je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov.

• Postojna, julij / avgust 2021, leto izdaje 15, številka 120 • Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepil, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.prepilh@postojna.si • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298 • Postojnski prepil (Online) ISSN 2536-3905 • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel • Uredniški odbor: Alenka Čuk, Mateja Jordan, Marino Samsa • Urednica občinskih in oglasnih strani: Marina Rebec • Lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Grafični prelom: Rudolf Z d. o. o. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6.400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Vila »Moje sanje«

Tudi mlad človek na prehodu v odraslost mora vedno loviti ravnotežje med lastnimi pričakovanji in dejanskimi možnostmi. Prvi pogoj do zelene neodvisnosti je seveda delo oziroma redna zaposlitev, drugi lastno stanovanje. Osamosvajanje je tako psihično kot finančno zahtevno, pripravljenost (in seveda zmožnost) staršev za pomoč pa ključnega pomena. Le redki si lahko danes privoščijo samostojni najem ali celo nakup stanovanja, ki omogoča spodobno življenje in je dovolj veliko, da si v njem ustvarijo tudi družino. Praktičen kompromis se nekaterim zdi pri-nadzidek domače hiše, sicer ostane le življenje pod skupno streho.

Ločitev od primarne družine ter oblikovanje posameznikove identitete in entitete nikoli nista (bili) popolnoma neboleči, a v teh časih je izziv še toliko zahtevnejši. Čakalne vrste na neprofitna stanovanja so (pre) dolge, bančna posojila pa – zlasti za tiste z nižjo izobrazbo in s skromnimi dohodki – povečini praktično nedosegljiva. Niti redna služba jim ob povprečni plači ne omogoča najema kredita, razen če jim pri tem velikodušno pomagajo starši. Nekateri lahko računajo nanje, drugi se morajo znajti sami, v vsakem primeru pa dobri odnosi in podpora lahko pomagajo mladim iti na svoje in marsikdaj tudi prihranijo nepremišljene odločitve.

Ob velikem povpraševanju po stanovanjih gredo cene tudi v manjših mestih, kot je Postojna, dobesedno v nebo. Stanovanj namreč kritično primanjkuje, pa ne le »občinskih«. Tudi nova, manjša stanovanja po kolikor toliko sprejemljivi ceni gredo gradbincem večinoma izpod rok, še preden je stavba prekrita s streho. Če je še nedolgo tega veljalo, da stanovanj najbolj primanjkuje v Ljubljani, se je problem v zadnjih letih preselil tudi na obrobje. Vrtoglave cene nepremičnin (v prestolnici je treba za čisto običajno rabljeno stanovanje odšteti najmanj tri tisočake, za novo pa štiri in več na kvadratni meter) tako tudi mlade mestne družinice silijo na podeželje. Tam pokupijo stanovanja za precej manj denarja in tako domačinom »odžrejo« še tisto, kar je na razpolago. O udobnih stanovanjih v prestižnih vilah (kot jih po novem radi poimenujejo investitorji) pa mladi lahko le sanjarijo.

Država bi morala poskrbeti za več stanovanj – to je že stara lajna. Tudi dejstvo, da je nujna stanovanjska reforma, ki razen obljub, številnih popravkov stanovanjskega zakona in povišanj neprofitnih najemnin v zadnjih 20 letih, še ni dala rezultatov. Te so za mlade še vedno relativno visoke, za sklad in omogočanje nadaljnje gradnje pa preizkušnje.

Stanovanjski sklad načrtuje v naslednjih petih letih sicer po vsej Sloveniji gradnjo 2500 novih stanovanj, a med mesti na seznamu (za zdaj) ni Postojne. Pogovori z Občino pa so se kljub načelnemu interesu za odkup 30 novih bodočih stanovanj zelo hitro neuspešno zaključili. Ob cenah, ki dosegajo tudi 2600 in več evrov za kvadratni meter, se zdi ponujeni znesek 1400 evrov za potencialne investitorje resnično popolnoma nesprejemljiv.

Mladina sicer pričakuje podporo države, a v resnici nanjo ne računa, čeprav pri reševanju stanovanjske stiske vsaka pomoč prav pride. Povračilo polovice komunalnega prispevka resda ni prava motivacija za gradnjo hiše, a četrtnina vrednosti novega stanovanja, ki bi jo (kot načrtuje) primarknila Občina, bi bila še kako dobrodošla. Če mladim stojijo ob strani še starši z vsaj nekaj prihranki, pa se sanje o nakupu – ob (skoraj) neizogibnem najemu kredita – seveda zdijo že precej bolj oprijemljive.

Dejstvo, da kar polovica slovenskih 30-letnikov še vedno živi v skupnem gospodinjstvu s starši, ob vsem povedanem torej ne preseneča. Streha nad glavo je postala luksuz, življenje doma pa v kombinaciji s pretirano zaščitniškimi in pokroviteljskimi starši mladih niti ne privaja na samostojno življenje niti jih ne motivira zanj. Zato tudi ni čudno, da se nekateri, razpeti med družinsko odvisnostjo in željo po avtonomiji, sploh ne trudijo več iti na svoje, saj doma dobijo vse – poleg stanovanja še vsakodnevni »servis« in morda tudi finančno podporo. V varnem zavetju doma zgubi težnja po osamosvajanju svoj zalet, pasivni konformizem pa žal (lahko) vodi tudi v manjše želje po družbenem uveljavljanju in angažiranem soustvarjanju družbe, v kateri bi želeli živeti.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Tomaž Penko.

Kako do stanovanja?

Nad mestom raste nov Blok Bellevue.

Stanovanje je ena najosnovnejših človekovih potreb in pravic, a prav bivanjsko vprašanje se marsikomu, zlasti mladim, zdi danes nerešljivo. Resne stanovanjske politike v Sloveniji nimamo, imamo pa, posledično, velike težave s stanovanji. Postojna se pri tem ne razlikuje bistveno od ostale Slovenije. Tisti, ki nimajo lastniških stanovanj in jih tudi niso sposobni kupiti, pa tudi na pomoč staršev ne morejo računati, so prisiljeni v najem. Če imajo pogoje in tudi nekaj sreče, pridejo do stanovanja v javni lasti, sicer jim ostane le precej neurejen in nepredvidljiv najemniški trg.

Občinska stanovanjska politika vključuje tako oddajo stanovanj in drugih nepremičnin kot pridobivanje zemljišč za stanovanjsko gradnjo, financiranje gradnje, nakupa in obnove stanovanj in stanovanjskih hiš ter tudi gospodarjenje z njimi.

Občina Postojna trenutno razpolaga z 285 stanovanji (samo 15 od teh je profitnih), najemnina za povprečno veliko stanovanje v izmeri 61 kvadratnih metrov pa znaša 184 evrov. Oddajajo jih preko javnih razpisov, prednost pri dodelitvi stanovanj imajo mladi in mlade družine. V prednostni kategoriji so tudi samski prosilci do 30. leta ali zunajzakonski pari brez otrok, če partnerja nista starejša od 30 let.

Spodbude za mlade

Od začetka lanskega leta Občina subvencionira mladim in družinam z vsaj enim otrokom tudi komunalni prispevek za gradnjo, rekonstrukcijo

ali prizidek stanovanjskega objekta. Ta znaša povprečno med 9 in 20 tisočakov, Občina sofinancira največ polovico zneska – do vsote 5 tisoč evrov.

Ukrep sledi lokalnemu programu za mladino, ki v prihodnosti predvideva tudi subvencioniranje tržnih najemnin za mlade do 29. leta kot pomoč pri reševanju stanovanjskega vprašanja in prehodu v samostojno bivanje. Mlade želijo spodbuditi, da ostanejo v lokalnem okolju, zato bodo v naslednjih treh letih proučili tudi možnosti za vzpostavitev stanovanjskih kooperativ. Gre za koncept sodelovanja med posamezniki, ki pridobijo gradbeno parcelo, običajno hipotekarni kredit in zgradijo stavbo, v katero se vselijo.

Po besedah **župana Igorja Marentiča** je trenutno na čakalni listi za neprofitna stanovanja skoraj 100 družin. Na Občini zato vztrajno iščejo rešitve in če se bo vse izteklo po načrtih, bo v mestu že v nekaj letih

na voljo 140 do 150 novih stanovanj v petih stanovanjskih blokih na območju nekdanjega begunskega centra ob Ljubljanski cesti.

»Pogovori z zainteresiranimi investitorji že potekajo in ko (če) bo prodaja parcele v lasti Občine zaključena, bomo lahko s tem denarjem sofinancirali nakup stanovanj mladim družinam približno v vrednosti ene četrtine,« pravi Marentič in na omejeni lokaciji napoveduje gradnjo stanovanjskega kompleksa s podzemno garažno hišo.

Tudi postopek za spremembo Občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN) že teče. »Območje je opuščeno in degradirano, vendar mimo in na lepi lokaciji, zato se nam zdi zelo primerno za mlade družine,« je povedala **občinska urbanistka Ana Pantelin**. Z minimalnimi spremembami namembnosti bodo po njenih besedah »postavili neke okvire za potencialne investitorje«.

Teh je po županovih besedah več. »Če se bo izšlo, bo gradnja v največ treh letih zaključena, nato bomo šli v razpis za sofinanciranje nakupa – namenjen bo seveda samo domačinom,« razlaga župan, ki sicer pričakuje tudi precej zanimanja od drugod.

Interes za odkup stanovanj so preverili tudi na **Stanovanjskem skladu Republike Slovenije (SSRS)**. Ta po nareku nacionalne stanovanjske politike skrbi za uravnoteženo ponudbo primernih stanovanj in lažjo dostopnost do njih. Po Marentičevih besedah bi sicer odkupili en stolpič s 30 stanovanji, a so bili, glede na predvidene stroške izgradnje, pripravljeni plačati pre nizko ceno.

Na Skladu pa o tem ne vedo nič. »SSRS ni imel oziroma nima védenja in ni sklepal dogovorov o t. i. odkupu stanovanj na bodočem kompleksu 'starih vojašnic',« so odgovorili iz tajništva. Pojasnili so, da se Sklad o interesu ne opredeljuje vnaprej, temveč le ob prejemu vlog na odprta programa in javni poziv. Pri tem zainteresirane ponudnike povabi k oddaji zavezujočih ponudb za prodajo skupin stanovanj in stanovanjskih stavb ter zemljišč, primernih za izgradnjo stanovanjskih stavb na območju celotne Slovenije.

Tudi odgovora na vprašanje, ali so med načrtovanimi 2500 stanovanji, ki naj bi jih Sklad pridobil v prihodnjih letih, tudi stanovanja v Postojni, s Sklada nismo dobili. Sicer pa ima SSRS v Postojni trenutno 31 najemnih stanovanj, samo eno je profitno.

Stanovanja v še ne zgrajeni Vili Krasna se že prodajajo.

Stanovanj ni, zemljišč pa tudi ne

Ponudba stanovanj v Postojni še zdaleč ne dosega povpraševanja, pravzaprav stanje na nepremičninskem trgu poznavalci ocenjujejo že kot kritično. »Novogradenj razen redkih izjem praktično ni, tudi zaradi pomanjkanja zemljišč. Če bo šlo tako naprej, bo v Postojni kmalu praktično nemogoče priti do stanovanja,« je zaskrbljen **lastnik družbe Nepremičnine LAND Boris Kaluža**. Posrednik opozarja tudi na regulacijo cen, saj po njegovem mnenju (razen morda v Ljubljani) ne bodo padle, prej nasprotno. »Še vedno so ljudje, ki si nakup lahko privoščijo, večini pa so aktualne cene nedosegljive ali pa se morajo za nakup maksimalno zadolžiti.« Novejša stanovanja v Postojni se po Kaluževih informacijah prodajajo za najmanj 2000 evrov po kvadratnem metru, starejša pa za 1400 ali 1500 evrov na kvadratni meter.

Pomanjkanje parcel je zaustavilo tudi gradnjo individualnih hiš. »Kupcev je precej, nepremičnin pa ni. To velja tudi za stare hiše, po katerih je veliko povpraševanja,« zatrjuje Kaluža. »Stanovanja v Postojni iščejo tako mladi pari kot družine, tudi starejši ljudje, ki bi se radi iz večjih mest umaknili v mirnejše okolje. Kljub vsemu so cene tukaj nižje kot na primer v Ljubljani,« še pravi Kaluža.

Kaluža sicer že nekaj časa načrtuje gradnjo štirih stanovanjskih dvojčkov na lastnem zemljišču, nasproti poslovne stavbe B2 v Kazarjah, a še vedno čaka na ugodnejše okoliščine.

»Cene gradbenega materiala so se povisale kar za tretjino,« pravi. »Smo v fazi izdelave projekta in če bo interes, bomo z gradnjo začeli jeseni, lahko tudi po posameznih enotah za znanega kupca.«

Pomanjkanje parcel je zaustavilo gradnjo individualnih hiš. V Postojni je izjemno težko priti že do najemniškega stanovanja.

V tem trenutku je v Postojni izjemno težko priti že do najemniškega stanovanja, saj prostih kapacitet skorajda ni, za 60 kvadratnih metrov stanovanja pa je treba mesečno odšteti 400 evrov in več.

Najlepši razgled na mesto

V zadnjem desetletju je v Postojni sicer zraslo kar nekaj stanovanjskih stavb. Poleg sosesk Zeleni biser in Park pod Javorniki so v soseski Na Lokvi zgradili dva manjša bloka in tri stanovanjske dvojčke, nekaj stanovanj je bilo na voljo v nekdanji obnovljeni stavbi FURS-a, prodana so vsa stanovanja v Vilah Blok na Tržaški cesti in Kresnička na Kraigherjevi ulici – obe je zgradilo podjetje S-Trade. Ta je tudi investitor naselja 12 vrstnih hiš v Kočah. Nekaj stanovanj istega vlagatelja pa je še na voljo v nastajajočem stanovanjskem kompleksu s 27 nadstandardnimi stanovanji nad mestom v bližini železnice.

»Naši kupci so večinoma domačini – mlade družine, nekaj je tudi Ljubljančanov,« pravi **solastnik in di-**

rektor podjetja Brane Sedmak. Vsa manjša stanovanja v Bloku Bellevue so že prodana, prav tako največji, 165 in 146 kvadratnih metrov veliki stanovanji. Cene preostalih stanovanj – na voljo jih je še pet – se gibljejo od 2200 do 2600 evrov za kvadratni meter.

»Stanovanja z razgledom na mesto so dražja od tistih, ki so obrnjena proti vzhodu,« pojasnjuje Sedmak. Manjša so prodali že v predprodaji, ko so bile tudi cene nižje. Gradbeni material se namreč še vedno draži, zato bodo po Sedmakovih napovedih verjetno primorani dvigniti tudi cene preostalih stanovanj.

Vseeno računa, da bodo do zaključka gradnje prodali tudi najbolj prestižna stanovanja. »Kompleks bo v za-

Iz (namesto) starega novo

Podjetje K-Tivoli namerava v kratkem začeti prenovo Vile Krasna na Carkarjevi ulici 3 v Postojni. Rekonstrukcija stavbe, v kateri nameravajo urediti šest stanovanj, bo potekala pod spomeniškim varstvom. Že naslednjo pomlad pa bo na voljo tudi 10 stanovanj v novem stanovanjskem objektu z istim imenom v neposredni bližini.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKD) je že leta 2008, ko je obnovo vile načrtoval tedanji lastnik, postavil določene pogoje. Kot pojasnjujejo, je bila v notranjosti predvidena ureditev treh stanovanj ob ohranjanju notranje razporeditve prostorov z minimalnimi spremembami zaradi nove namembnosti.

Vilo z imenom Clinica privata oz. Filipčičeva vila je dal 1925 prejšnjega stoletja zgraditi italijanski zdravnik Cicero Michelangelo, kasneje pa je v njej živel mehanik in taksist Filipčič, navajajo na ZVKD. Vila je značilen primer socialne diferenciacije in političnih razmer v mestu v obdobju med obema vojnama in je bila zato evidentirana kot enota kulturne dediščine, ne pa tudi kot kulturni spomenik. »Ob ohranjanju kvalitetnih elementov notranjosti, zlasti stopnišča z ograjo, je prevedena tudi ohranitev zunanjsčine z vsemi detajli in obarvanje fasade po barvni študiji,« so še pojasnili na ZVKD, kjer posebnih vzvodov za neupoštevanje priporočil sicer nimajo.

»Ostale so samo zunanje stene stavbe, notranjost je že dolgo popolnoma uničena,« pravi **Tine Vadnal**

četku avgusta pod streho in če ne bo zapletov z uporabnim dovoljenjem, bodo stanovanja vseljiva v januarju,« je optimističen investitor. Ta je na območju Ovčjih staj med Volaričevo in Kolodvorsko ulico sicer poskrbel tudi za potrebno infrastrukturo.

Čeprav investitorjem časi niso naklonjeni, nameravajo v S-Tradu še graditi, a žal ne v postojnski občini. »Zemljišč v občini ni, komunalni prispevek je celo višji kot v Ljubljani,« se čudi Sedmak in poziva Občino, da se loti sprememb na tem področju.

Vojašnici bodo podrli in zgradili pet stanovanjskih blokov.

iz **K-Tivolija** z razlago, da luknja v strehi, na katero sta tako javnost kot zavod opozarjala že nekaj časa, ni bistveno poslabšala stanja stavbe. Zamenjali bodo streho in okna ter uredili fasado, v notranjosti pa postavili predelne stene in uredili stanovanja, napoveduje.

Rok za dokončanje rekonstrukcije je marec 2022, takrat bodo vseljiva tudi stanovanja v sosednjem stanovanjskem objektu. Vsa so že v prodaji, tudi najdražje, prtilično, z bivalno površino 92 kvadratnih metrov in dvema parkirima mestoma v kletni garaži; zanj bo treba odšteti skoraj 250 tisoč evrov. Cene preostalih stanovanj (štiri so že prodana) v velikosti

od 65 do 80 kvadratnih metrov se gibljejo med 170 in 190 tisočakov.

Podjetje **K-Tivoli** načrtuje tudi gradnjo stanovanjske zgradbe na mestu sedanje avtobusne postaje (lastnik jo že več let prodaja neuspešno). Po besedah **vodje projekta Marka Trampuša** so z Nomagom že podpisali dogovor o sodelovanju. Sklenil se bo z nakupom, potem ko bo pripravljen občinski podrobni prostorski načrt za to območje. »Čez kakšno leto, ko bo ta nared, bo pogodba veljavna. V naslednji fazi je predvidena izgradnja manjšega objekta s 24 stanovanji in pripadajočimi parkirišči.« Po Trampuševih besedah so že pripravili idejno zasnovo, trenutno so v fazi pridobivanja dokumentacije.

Možnosti je še nekaj

Gradnja petih stanovanjskih stolpčev je po občinskem prostorskem načrtu predvidena tudi na območju nekdanjega OMV-jevega distribucijskega centra ob Volaričevi ulici. Konkretni nameni **podjetja Sawal** niso znani, saj je bil **lastnik Valter Šajn** za naša vprašanja nedosegljiv.

Stanovanjski blok naj bi zrasel tudi na mestu vrtičkov ob Jenkovi ulici, vendar po županovih navedbah uredništev načrtov še ovirajo težave z lastniki zaradi povezovalne ceste.

Zaradi nerešenega lastništva oziroma hipotek se odmika tudi ko-

munalna ureditev območja s parcelami propadlega Primorja nad Ovcjimi stajami, kjer Občina načrtuje tudi izgradnjo ceste. Tam je po Marentičevem mnenju sicer prostora za 32 stanovanjskih dvojčkov.

Gradnja vsaj 20 individualnih stanovanjskih objektov bo po ureditvi javne infrastrukture v naslednjem letu mogoča tudi na območju Pod Jelovico. Zanj že velja OPPN Goričice, že kmalu pa bo naprodaj tudi zasebno zemljišče v Stari vasi, kjer bo prostora za osem hiš.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografije: Valter Leban.

ODMEVI

Legendarni Ozbičev salon sprejel prve stranke

»Ste tudi prej hodili sem?« je gostujoči brivec Luka Nebec povprašal enega izmed prvih, ki je na restavriranem izvirnem brivskem stolu pričakal promocijsko urejanje pričeske in britje v prenovljenem Ozbičevem salonu. Gospod častitljivih let je prikimal. Zadovoljni in urejeni moški so drug za drugim hodili iz salona, ki je le dočakal teden slovesnega odprtja. Vsi prosti termini so se hitro zapolnili. Toda pot do nekdanje slave bo še dolga, rednega najemnika namreč še vedno ni. Ampak načrtujejo druge aktivnosti, da prostor ne bi sameval.

Brivsko-frizerski salon na Ljubljanski cesti naj bi le zaživel, zato je Zavod Znanje z 21. julijem za tri dni povabil gostujočega brivskega mojstra. »Z **Luko Nebcem** imamo trajno sodelovanje,« pravi **vodja projekta Maja Piškur**. Ko bo vzpostavljen njegov načrtovani projekt Potujoča brivnica, bo morda obril tudi kakšno predolgo postojnsko brado.

Eda Belingar iz Zavoda za varstvo kulturne dediščine pravi, da ni znano, »kdaj natanko je nastala Ozbičeva hiša.« Zapisano pa je, da je bil leta 1875 njen lastnik »Johan, torej Janez Vičič«. Podedoval jo je njegov sin Miroslav, sobo- in črkopleskar. Ozbičevi so jo kupi-

Janez Svete iz Orehka je bil dolga leta zvesta stranka mojstra Janka Ozbiča. Ob ponovnem odprtju salona je brez pomislekov ponovno sedel na frizersko-brivski stol.

li leta 1933. Nad obnovo kulturnega postojnskega salona (začela se je leta 2017) je bdal **arhitekt Tomaž Biščak**. Dejal je, da je izvjalce v

Slovesno odprtje salona seveda ni minilo brez legendarnega Janka Ozbiča.

prvi fazi oviralo vreme, v drugi pa epidemija. Po besedah Maje Piškur je omet, ki je kmalu po prenovi začel odpadati, zdaj saniran. Za poškodbe naj bi bila kriva nesrečna lokacija salona. Vpliv vlage zaradi otekanja padavin in zimsko soljenje prometne regionalne ceste škodujeta tradicionalno ometani stavbi.

Izogibaj se političnim temam, je eno od Ozbičevih zlatih pravil za uspešnega obrtnika. Vseh deset je zapisanih v sklopu **stalne razstave** – njena avtorica je **dr. Ana Vrtovec Beno**. Postavljena je v nekdanjem ženskem delu salona, ki se danes imenuje družabni prostor. Razstavo si lahko ogledate s predhodno najavo v Notranjskem muzeju, kjer vam bodo

ponudili voden ogled. Načrtujejo tudi »didaktične delavnice za promocijo obrti brivstva in frizerstva«, je pojasnila Piškurjeva. Dodaja, da bodo pripravili nadomestni načrt, če ne bodo našli podjetnega najemnika, ki bi poprijel za britev.

Zamisli, ki bi poleg tržne brivsko-frizerske dejavnosti obogatila prostor, je veliko. Med temi sta sodelovanje s podjetniškim inkubatorjem in praktična usposabljanja za bodoče brivce. Ko bo 10. avgusta na Titovem trgu zaživila opera predstava Seviljski brivec, se načrtuje tudi spremljevalni dogodek v salonu.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Ob jubileju slovenske državnosti

Tridesetletni jubilej samostojne Slovenije in dan državnosti je občina Postojna proslavila z osrednjo občinsko prireditvijo, ki se je na predvečer prazničnega dne odvila na Titovem trgu. Na njej so podelili tudi priznanja občine Postojna za leto 2021.

Predpraznični večer so z venčkom koračnic uvedli člani **Postojnske godbe 1808**, dogajanje na trgu pa sta poživila še **lajnarica Majda Marinšek Milavec** in čarodej **Mare Čare**.

Na prelomne dogodke pred tridesetimi leti, ko je Slovenija slovesno razglasila samostojnost in neodvisnost, po komajda nastali državi pa so veličastno zaplapolale nove zastave, je v slavnostnem nagovoru spomnil **župan občine Postojna Igor Marentič**. S pogumom in z enotnostjo ter obrambo domovine s(m)o si državljani izborili njeno samostojnost in bili na to dejanje izjemno ponosni. »Slovencev nas

je premalo, da bi lahko rešili svet, a ravno prav, da se lahko dobro razumemo in si pomagamo med seboj,« je župan potegnil vzporednico s takratnimi dogodki in poudaril, da tudi danes še kako potrebujemo pokončno držo in pogum, kot s(m)o ju izkazali takrat. »Imeti svojo državo je nekaj, kar ni dano vsakemu narodu, zato jo negujmo in bodimo ponosni nanjo,« je sklenil, potem pa čestital državi in vsem prejemnikom letošnjih priznanj.

Prejemniki občinskih priznanj za leto 2021 (o vseh smo obširneje poročali v junijski številki *Postojnskega prepaha*) so: **sodelavci Mladinskega centra Postojna** ter **Srednja**

Na predvečer prazničnega dne se je tudi občina Postojna poklonila tridesetemu jubileju samostojne Slovenije.

gozdarska in lesarska šola Postojna – oboji so prejeli županovo priznanje za nesebično pomoč v času trajanja epidemije; priznanje Miroslava Vilharja pa je župan izročil članicam **vokalne skupine Elum** za ohranjanje ljudske kulture na področju vokalne glasbe in za promocijo občine Postojna. V kulturnem programu so nasto-

pili **Mešani pevski zbor Postojna** z dirigentom **Matjažem Ščekom**, kitarista brata **Vital in Jan Jurca**, plesalki Baletnega društva Postojna **Žana Vidmar** in **Zoja Petrovič** ter skupina **Ninnay and The Godfathers**.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografije: Foto Atelje Postojna.

Župan Igor Marentič je županovo priznanje podelil SGLŠ Postojna ...

... in MCP Postojna za nesebično pomoč v času trajanja epidemije koronavirusa.

Predstavnici Vokalne skupine Elum sta prevzeli priznanje Miroslava Vilharja za ohranjanje ljudske kulture na področju vokalne glasbe in za promocijo občine Postojna.

V kulturnem programu sta sodelovala tudi brata Vital in Jan Jurca.

Občina išče investitorja za vodni park

Občina Postojna, kjer se s potencialnimi investitorji za bazenski kompleks sicer dogovarjajo že nekaj let, zdaj tudi uradno išče zasebnega partnerja za gradnjo in upravljanje Vodnega parka v Postojni. Razpis za projekt, ki je ob koncu lanskega leta že dobil zeleno luč postojnskih občinskih svetnikov, je bil objavljen v začetku julija. Župan Igor Marentič upa na več ponudb in računa, da pogajanja ne bodo trajala dlje od nekaj mesecev. Gradnja pa bi se lahko začela že pol leta po podpisu pogodbe.

Župan Igor Marentič meni, da ima projekt, vreden 16 milijonov evrov, precejšnje možnosti za uresničitev, čeprav se zaveda, da lahko načrti hitro padejo v vodo. »Mislimo resno, a takšni projekti zahtevajo veliko časa,« opozarja in ne skriva, da se že dlje časa dogovarjajo z neimеноvanim evropskim konzorcijem. »Prvi pogovori o tem, kaj je mogoče na tej lokaciji urediti glede na statistične podatke, so se začeli že pred leti. Skoraj celo zadnje leto pa je Občina potrebovala za pripravo obsežne dokumentacije,« razlaga in potrjuje govorice o potencialnem investitorskem konzorciju iz Slovenije, a jih zaradi pomanjkanja podatkov ne more komentirati.

»Seveda si želimo, da bi bilo ponudb več, saj je potem tudi pogajalska moč večja,« priznava. Konzorcij treh evropskih podjetij je pred časom že podal promotorsko vlogo, a ni bila zavezujoča. »Če bi želeli pri

projektu sodelovati kot zasebni partner, bodo morali vsekakor oddati še uradno prijavo na objavljeni razpis,« pojasnjujejo na Občini.

Javno-zasebno partnerstvo je za občino najcenejša in najmanj tvegana oblika sodelovanja. Občina kot javni partner poleg dokumentacije zagotovi zemljišča in potrebne komunalne prispevke ter priključke, partner pa prispeva finančna sredstva in izpelje investicijo. Po Marentičevih besedah zemljišč v občinski lasti ni bilo dovolj, zato so dokupili še dodatna.

Vodni park naj bi zrasel (kot je že znano) na območju Špic v bližini Šolskega centra. Idejna zasnova predvideva izgradnjo kompleksa na 30.000 kvadratnih metrov velikem območju, kjer bodo uredili tudi parkirišče za 366 avtomobilov in 11 avtobusov. Poleg olimpijskega in manjšega bazena ter čofotalnika v notranjosti je načrtovanih tudi se-

Vodni park je predviden na območju Špic v bližini Šolskega centra.

dem zunanjih bazenov s tobogani in z ostalo infrastrukturo.

Gradnja kompleksa bo trajala do bro leto, določen čas pa bodo pred tem zahtevala tudi pogajanja. Ta naj bi bila končana v roku od treh do štirih mesecev, v primeru več investitorjev lahko tudi dlje. »OPPN je že sprejet, zato s pridobitvijo gradbenega dovoljenja ne bo težav; v šestih mesecih bi lahko zaropotali buldožerji,« je optimističen župan. Ta je bazen obljubljal že ob volitvah pred osmimi leti.

S parkom, ki bo po pričakovanjih občine pomenil obogatitev špor-

tno-rekreacijske ponudbe, bo bodoči koncesionar upravljal 30 let. »Pričakujemo, da bo vodni park privabljal različne skupine občanov, tako mlade kot starejše, ki bodo tja hodili na organizirane vodne vadbe, rehabilitacijo, učenje plavanja ali pa preprosto le na plavanje in uživanje. Za domačine bo to še en prostor več, kjer se bodo lahko športno udeleževali. Poleg tega bo to nov, edinstven turistični produkt, ki bo lepo dopolnil ostale znamenitosti in aktivnosti na Postojnskem,« so po objavi razpisa še zapisali na postojnski Občini.

Mateja Jordan

Občina pristala na (manjše) popravke načrtov s Tržaško

Na nekaterih delih Tržaške ceste že brnijo stroji, skupine domačinov pa opozarjajo na težave, ki jih bosta po zaključeni obnovi prinesla prestroga omejitev hitrosti in občutno zmanjšanje parkirnih mest. Načrt prometnega režima in predlagane sklepe so na pobudo desetih svetnikov obravnavali tudi na izredni seji Občinskega sveta (OS), a so na koncu obveljali predlogi Občine. Ta je sicer pripravljena popustiti v točkah, ki ne bodo bistveno spremenile namere, da Tržaška postane predvsem ulica pešcev in kolesarjev.

Med predlogi, ki so jih obravnavali na pobudo skupine desetih članov občinskega sveta s prvopodpisano **Teo Konrad**, sta ohranitev zdajšnje omejitve hitrosti in umestitev večjega števila parkirišč na širših delih ulice. Župan Igor Marentič je podoben zaplet, kot pravi, pričakoval. Ob tem spominja na

javne razprave, ki so se začele že pred petimi leti in so predstavljale najprej podlago za izdelavo celostne prometne strategije in na koncu projekta obnove, a se jih je udeleževala le peščica zdaj najbolj glasnih stanovalcev.

Zato je sklicatelj seje, ki češ da »s predlogom prenove niso bili dovolj

seznanjeni ter da so bili celo zavedeni«, gladko zavrnil s podatki, da je bila prva javna razprava o celostni prometni strategiji že oktobra 2016, sledile so ji še štiri, mnenje občanov o željeni bodoči ureditvi ceste oziroma prometni strategiji so poskušali izvedeti celo v anketi. Soglasno je bil potrjen tudi občinski proračun, v katerem so bila rezervirana sredstva za prenovo Tržaške ceste.

Stanovalci in tamkajšnji obrtniki projekt sicer podpirajo, skrbita jih predvsem dve predvideni novosti, zmanjšanje števila parkirišč za skoraj polovico in omejitev hitrosti s sedanjih 30 na le 10 kilometrov na uro. Ob Tržaški cesti namreč deluje okoli 40 trgovin in lokalov, in bojijo se, da bodo zaradi pomanjkanja

parkirišč izgubili svoje stranke. Po prenovi naj bi na Tržaški cesti namreč ostalo od sedanjih 107 le 53 parkirnih mest. Župan obljublja, da bodo nadomestili skoraj vsa manjkajoča parkirišča, vendar ta ne bodo več »pred vrati stanovanj«.

Dodatnih 29 parkirnih mest bodo uredili na območju zdajšnje avtobusne postaje, nekaj pri SGLŠ in na zemljišču starejše stanovanjske stavbe za »Krainerjem«, saj jo bodo podrli. Poskušali bodo najti prostor še za dodatna parkirišča, parkiranje pa bodo namesto načrtovanih 15 minut omejili na eno uro.

Teo Konrad na seji sklenjeni kompromis veseli, a priznava, da je od večine svetnikov pričakovala bolj tehtno razpravo s konkretnimi ar-

Program OBMP se vrača v Postojno

S 1. junijem je Bolnišnica za ženske bolezni in porodništvo Postojna prekinila nekajletno sodelovanje z Zdravstvenim centrom Dravje, kjer so zanje opravljali postopke oploditve z biomedicinsko pomočjo (OBMP). Do prihodnje pomladi, ko bo predvidoma nared laboratorij za zdravljenje neplodnosti v Postojni, jih bo postojnska bolnišnica vodila na Ginekološki kliniki v Ljubljani. Pol milijona vredno investicijo bo financirala bolnišnica sama, milijon evrov pa bo za skorajšnjo ureditev bolnišnične lekarnе prispevala država.

Pogodba o sodelovanju med postojnsko bolnišnico in UKC Ljubljana je že podpisana, pomoč pri razvijanju programa v Postojni pa naj bi po besedah **direktorja Aleksandra Merla** ponudila tudi mariborska enota. Vsekakor Merlo računa še na lastne kadre. Po njegovih besedah trenutno pripravljajo dokumentacijo za javni razpis za ureditev laboratorija. Urejali ga bodo hkrati z bolnišnično lekarno v 2. nadstropju doslej neuporabljenega krila proti Šolskemu centru.

Kot je povedal **predsednik sveta zavoda Uroš Petohleb**, so se dela, ki vključujejo tudi urejanje samostojnega vhoda v stavbo, začela že pred dobrim mesecem. Ločena enota bo dokon-

čana najkasneje do maja naslednjega leta.

Po pridobitvi stavbne pravice pred dvema letoma ima bolnišnica, ki domuje v občinski stavbi, zdaj tudi pravno-formalno podlago za investicijo, vredno približno pol milijona evrov. »Denar imamo pripravljen že nekaj let, saj nismo želeli izgubiti programa, vseeno pa še vedno upamo, da bo kaj prispevala tudi država,« računa Merlo, zadovoljen, da bo v Postojni končno zaživel dolgo načrtovani tretji slovenski center za OBMP. Kot dodaja direktor postojnske bolnišnice, imajo tudi že ideje, kako nadgraditi ponudbo na trgu, saj se zavedajo svojih prednosti.

»Ker smo majhni, se lahko bolj prilagodimo in posvetimo željam

V bolnišnici so že začeli urejati prostore za lekarno in laboratorij.

neplodnih parov,« je prepričan priznani ginekolog in porodničar. Za začetek napoveduje okoli 500 umetnih oploditev na leto.

Merlo zavrača očitke, da se bodo zaradi ukinitve postopkov v Dravljah čakalne dobe na oploditvene postopke povečale, in pravi, da bodo delali tudi poleti. »Tako bomo nadoknadili izpad zaradi preselitve in že zdaj kratke čakalne dobe skrajšali na minimum.« Uroš Petohleb pa opozarja, da gre za dejavnost, ki v primeru zapletov zahteva

bolnišnično zdravljenje, zato je bližina ustanove skorajda pogoj za izvajanje postopkov.

Slovenija je tako po dostopnosti kot uspešnosti postopkov OBMP sicer med vodilnimi v Evropi. Po številu opravljenih postopkov zunajtelesne oploditve na prebivalca se uvršča na četrto mesto – takoj za Dansko, Belgijo in Grčijo.

Besedilo in fotografija: Mateja Jordan.

V projekt obnove Tržaške ceste sodi tudi ureditev Stritarjeve ulice.

gumenti. »Končno smo bili uradno seznanjeni z novim planom,« je izjavila po seji, na kateri je predstavila argumente iniciative stanovalcev in

obrnitov. »Po načrtih, predstavljenih leta 2017, naj se prometni režim ne bi spreminjal, kolesarska steza naj bi bila na levi strani, na desni pa

parkirišča,« je poudarila in pojasnila še, da so vodstvu Občine predlagali sestanek, do katerega pa ni prišlo. Zato so predlagali novo točko na sicer redni seji, a se je župan odločil za sklic izredne. »Tudi dolžnost svetnikov je, da se o tem razpravlja, saj vidimo veliko možnosti za izboljšanje plana.«

Občinski svet je na izredni seji sklenil predlagati Agenciji RS za varnost v cestnem prometu možnost, da bi na delu ceste omejili hitrost na 20 kilometrov na uro. Gre namreč za območje umirjenega prometa, saj je počasen promet pogoj za varnost pešcev, zlasti otrok.

Občina je sicer že ob podpisu pogodbe z izvajalcem obljubila nadomestilo za izpad dohodka v času

obnove. Prvi razpis bo Občina pripravila predvidoma konec letošnjega leta, drugega pa ob koncu gradnje prihodnje leto.

»Želimo jim pomagati, da neka-ko prebrodijo to leto, ko bo potekala prenova. Naš namen je, da lokali tam ostanejo oziroma pridejo tja tudi novi,« je povedal.

Osrednja mestna ulica bo po prenovi, vredni 3,3 milijona evrov, urejena enonivojsko, brez pločnikov, cestišče bo v celoti tlakovano s tlakovci, za bolj zeleno podobo ulice bodo zasadili 59 novih dreves. Promet bo še naprej enosmeren.

Besedilo in fotografija: Mateja Jordan.

Za legionelo kriva slaba pretočnost

V enotah Ravbarček v Planini in matični enoti Pastirček Vrtca Postojna so v začetku julija ob rednem letnem vzorčenju vode odkrili bakterijo legionelo. Vrednosti sicer niso bile visoke, a so se kljub temu odločili za preventivne ukrepe po navodilih NIJZ. Kot je povedala ravnateljica Elizabeta Zgonc, so se v obeh enotah že (večkrat) srečali s to človeku potencialno nevarno bakterijo. Okužil se ni nihče od otrok in zaposlenih, obe enoti vrtca sta z določenimi omejitvami ostali odprti. Sicer pa so otroke v času počitnic tudi letos združili v samo nekaj skupin.

Ukrepi, kot so pitje ustekleničene vode, voda v balonih, umivanje rok s čistilnimi robčki, redno spiranje, zapiranje straniščnih školjk, menjava mrežic na pipah, spremljanje temperature vode, suho čiščenje in prepoved poletnih iger z vodo, bodo tveganje za okužbo še zmanjšali, je prepričana **ravnateljica Elizabeta Zgonc**. »Ne želimo, da bi se z aerosoli kdo vendarle okužil,« pravi z mislijo na zdravje otrok in zaposlenih.

V Planini so imeli z legionelo težave že v preteklosti, zato so lani zamenjali celoten vodovodni sistem v vrtcu in ga ločili od šolskega, a kljub temu se je bakterija letos spet pojavila. »Po razlagi vodoinštalaterjev

je nekje ostal nek mrtev kot, zato smo tam namestili dodaten lijak in pipo, kar naj bi v bodoče preprečilo zastajanje,« je razložila ravnateljica.

V postojnski matični enoti, v kateri je vodovodni sistem razpotegnen na 23 oddelkov, pa se je legionela pojavila prav v zadnjem oddelku. Po ravnateljicinem mnenju je lahko kriva slabša pretočnost, tudi zaradi zaprtja nekaterih igralnic v času korone. Druge izboljšave, razen skrbi za dobro pretočnost, pa po njenem niso potrebne. Po ponovnem preverjanju je bila kakovost vode ustrezna.

Otroci iz Studenega obiskujejo poleti vrtec v Planini, sredi julija pa so zaradi manjšega števila otrok za-

Vodovodni sistem v postojnskem vrtcu je zelo razpotegnen.

prli tudi enoti Zmajček in Škratek v Gregorčičevem drevoredu in na Vilharjevi ulici ter oblikovali skupine v centralni enoti na Kremenci.

Sicer tudi v postojnskem vrtcu že načrtujejo delo za naslednjo sezono, ko bo v vrtec vključenih 654 otrok. S 1. decembrom bodo odprli še en oddelek za otroke, ki sedaj ne izpolnjujejo starostnega normativa, a ga bodo takrat izpolnili in se bodo lahko vključili v prostor. Še eno leto pa bo oddelek otrok, starih 5 in 6 let, gostoval na Osnovni šoli Antona Globočnika.

Na čakalnem seznamu tako ostajajo večinoma otroci, ki ne izpolnjujejo starostnega kriterija za vstop v vrtec. Sicer bo stiske s prostorom zagotovo konec, ko bo v bližini matične enote zgrajen nov vrtec z 10 oddelki. Gradnja se bo začela predvidoma jeseni, takoj po pridobitvi gradbenega dovoljenja, trajala naj bi dve leti. Kapacitete pa bodo po mnenju **župana Igorja Marentiča** zadoščale vsaj za naslednjih sedem let.

Besedilo in fotografija: Mateja Jordan.

Shod za vodo – ravno ob pravem času

Med projekti, ki smo jih občani Postojne pred dvema letoma izglasovali v okviru participativnega proračuna, je bil tudi dogodek v podporo pitni vodi. Nenamerno je shod, sicer predviden že za lansko leto, sovpadel s kampanjo proti spremembi novele Zakona o vodah, zato je bilo v petek, 2. julija, slišati precej opozoril tudi na to temo. A osnovni namen predlagatelja Klemna Nagodega je bil, da se začnemo o vodi in problemih, povezanih z njo, pogovarjati.

Klemen Nagode je želel na Mirosljubni shod za zaščito pitne vode pritegniti somišljenike, s katerimi bi združevali znanje in energijo v projektih za varovanje narave. Prepričan je, da takšni dogodki lahko izboljšajo odnos ljudi tako do narave kot do vode, saj je bistvena za naš obstoj, česar se večina ne zaveda dovolj. »Vendar je brez vode tudi naša usoda zelo vprašljiva,« je poudaril.

»V mnogih slovenskih reках se zaradi onesnaženosti ni mogoče

kopati, nekaj podobnega pa se zdaj dogaja tudi s pitno vodo. V Postojni je predvidena tudi širitev Osrednjega vadišča Slovenske vojske na Počku. Ta je ravno nad viri pitne vode, a to je le eden od problemov, zato je čas, da se začne nekaj dogajati,« navaja pobudnik dogodka. »Takih težav en sam posameznik ne more rešiti; v zavesti povprečnega človeka se bo moralo nekaj spremeniti, da se bo spremenil tudi odnos do vode.«

Njegova prizadevanja sta poleg domačinke, **predsednice društva**

Obiskovalci so pazljivo prisluhnili resnim opozorilom govorcev.

Drobnovratnik Špele Koblar Habič, podkrepila **Uroš Macerl**, **predsednik društva Eko krog**, ter **dr. Barbara Čencur Curk**, **izredna profesorica na Naravoslovnotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani in predsednica Globalnega partnerstva za vodo Slovenije**.

Dogodek je podprlo veliko glasbenikov in drugih nastopajočih. Popoldanski program se je odvijal v

mestnem parku. Tam so nastopili čarovnik Klemen, Gledališče Kukuc, Brata Jurca, pevski zbor Gallina, Tri brade in Kevin Klun. Zvečer pa se je dogajanje preselilo na Titov trg, kjer so v podporo vodi igrali zasedba Vitavox, Nike Solce in Ana Pupedan z Janijem Kovačičem.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Prostovoljno gasilsko društvo Razdrto

Razdrško prostovoljno gasilsko društvo je sicer najmanjše med vsemi društvi v okviru Gasilske zveze Postojna, vendar se je že večkrat izkazala njegova pomembna vloga pri velikih intervencijah. Društvo »pokriva« slabi pet in pol kvadratnih kilometrov površine in med drugimi dejavnostmi zagotavlja požarno varnost prebivalcem svoje vasi.

Pestro dogajanje skozi zgodovino društva

Pred dvema letoma je društvo obeležilo 120 let delovanja. Ustanovljeno je bilo leta 1889, da bi pomagalo ljudem pri pogostih požarih, obenem pa v sklopu društva povezovalo vaščane in krepilo duh slovenstva. To gibanje je vzpodbudilo tudi ustanovitev čitalnice na Razdrtem. Na ustanovnem zboru je bil kot prvi načelnik potrjen Ludvik Mikeli. Med takratno gasilsko opremo se je poleg dveh starih brizgaln našlo še 30 čelad, 18 paradnih in 25 delovnih oblek ter obvezni pripomočki – sekirice, klini in opasači. Opravljanje različnih nalog v gasilski brigadi se je prepoznalo že po čeladah. Načelniku in podnačelniku so pripadale bele, brizgalcem črne, plezalcem pa rumene, medtem ko so varuhi nosili kape s šiltom. Pozneje sta pridobila v društvu svojo zadolžitev še dva trobentača. Ob ustanovitvi je društvo štel 30 gasilcev, kasneje se je njihovo število ustalilo pri 25. V večjem požaru leta 1909 sta na Marjučevem vrtu zgoreli obe brizgalni, ogenj pa je zajel še hišo Suševih ter domačiji Žužkovih in Ogrizkovih. Razdrškim gasilcem je takrat pomagala gasilska enota Hruševje in jim ob izgubi brizgaln posodila dve svoji. Istega leta so domačini s prostovoljnim delom zgradili prvi gasilski dom (manjšo, eno-

Gasilci PGD Razdrto na ekskurziji na letališču Brnik.

prostorno zgradbo), komaj dovolj za shrambo brizgalne in ostale opreme. Po prvi svetovni vojni je gasilske obleke za člane izdeloval vaški krojač Ludvik Bezek. Nekaj gmotnih sredstev je društvo pridobilo tudi s pomočjo zavarovalnic, saj so jim za uspešno opravljeno posredovanje izplačevale denarne nagrade.

Nov gasilski dom po drugi vojni

Med drugo svetovno vojno društvo ni delovalo aktivno, dobršen del članov je bil v internaciji ali v partizanskih vrstah. Leta 1945 so nemške enote in četniki ob umiku zažgale gasilski dom; ta jim je v okupaciji služil kot orožarnica. Močne detonacije so porušile dom in uničile preostalo gasilsko opremo. Po osvoboditvi so takoj pristopili h gradnji novega doma, vendar se je zaradi pomanjkanja gradbenega materiala zavlekla do leta 1950. V postojnskem okraju je bil to prvi povojni gasilski dom, zgrajen pa izključno s prostovoljnim delom Razdrčanov. V stavbi so poleg velike garaže, stolpa, društvenih prostorov in

skladišča uredili še prostor za družinsko stanovanje.

Od razmaha v osemdesetih do večnamenske dvorane

V osemdesetih letih so bile ključne naloge obnova doma, načrtno izobraževanje gasilskega kadra, vsakoletne udeležbe na gasilskih tekmovanjih in predvsem delo z mladimi. Še poseben razcvet je gasilstvo doživelo v zadnjem desetletju, ko je pomladilo vozni park, leta 2009 pa začelo gradnjo nove večnamenske dvorane pri gasilskem domu. Ta je ponos tako gasilcev kot krajanov Razdrtega, projektirana po lastni ideji, in je bila svojemu namenu predana v letu 2014. Dvorana omogoča izvedbo različnih kulturnih in zabavnih dogodkov, sočasno pa omogoča garažiranje gasilskih vozil. Finančna sredstva za izvedbo izgradnje sta zagotovila Občina Postojna in KS Razdrto. V zgradbi imajo svoje prostore tudi gorski reševalci GRS Ljubljana - Reševalna skupina Postojna, katerih posredovanje je zaradi obleganega Nanosa pogosto. **Andrej Zadnik, predsednik društva**, je izpostavil vseh 83 članov društva, saj so zelo kooperativna skupina, od katere predstavljajo mladinci in pionirji dobro polovico. **Rihard Blažek** je poveljnik 16-članske operativne enote. Ta zadnja leta redno posreduje pri zahtevnih intervencijah na odseku hitre ceste in avtoceste. Dobro delo z mladim članstvom zadnja leta dokazujejo odlični rezultati na gasilskih tekmovanjih; leta 2019 so pionirke PGD Razdrto dosegle na državnem tekmovanju v orientaciji tretje mesto.

Društvo je zadovoljno s trenutno gasilsko opremo, vseeno pa se veselijo novega vozila, ki ga bodo prejeli konec leta. To bo 3.500-litrska cisterna GCGP-1 z vso dodatno opremo. Naj jim dobro služi!

Besedilo: Marino Samsa; fotografiji: arhiv PGD Razdrto.

Tako so se otroci veselili uspehov v času, ko ni bilo omejitev. Na tekmovanju Obalno-kraške regije so leta 2019 pionirke osvojile 1. mesto, pionirji pa 3.

no. Profesorje imam v zelo lepem spominu, bili so srčni, dostopni, z njihovo pomočjo sem prevzela določene delovne navade. Z razredničarko sem se večkrat pogovarjala o svojih težavah. S sošolci pa je bilo drugače. Nismo se družili in nisem se počutila sprejeto, prej malo odrinjeno. Najbrž so bila kriva leta in niti oni niti jaz nismo vedeli, kako se spopadati s tem, da sem na vozičku. Včasih mi prija samota, vendar sem v osnovi družabna, in sem zelo pogrešala socialne in prijateljske vezi. Na šolske ekskurzije v tujino sem na primer povabila prijateljico, da mi ni bilo dolgčas. Vsak dan sem se vozila v Vipavo, kar je bilo zagotovo dobro. V dijaškem domu bi bila še bolj osamljena. Sicer pa sem bila uspešna dijakinja in ko se danes oziram nazaj, vem, da sem tudi iz tega obdobja dobila nekaj dobrih nauk za življenje.

■ Kako pa si izbrala študijsko smer? So te knjige tako močno zaznamovale?

Mislím, da je k izbiri močno pripomogla knjižnica na gimnaziji v Vipavi. V knjižnico in v družbo knjig sem se zatekla med odmori. Tako knjige kot knjižničarke so bile moje prijateljice.

V Ljubljani se mi je zgodilo povsem novo obdobje. Ne le da sem izbrala pravi študij in v njem uživala, to je bilo tudi socialno močno obdobje oziroma je še vedno. V Ljubljani sem sklenila nova poznanstva in prijateljstva. Na Filozofski fakulteti sem bila aktivna tutorica – prostovoljno sem pomagala mlajšim študentom s posebnimi potrebami. Bila sem koordinatorka štirih tutoric, ki so skrbele za obštudijske dejavnosti študentov – vse od idej do izvedbe. V študijskem svetu FF sem kot predstavnica študentov oddelka za bibliotekarstvo zastopala interese študentov in profesorjev na našem oddelku. Nekaj časa sem delala v knjigarni FF, opravljala dežurstva v študentskem domu, na Delu sem izvajala javnomnenjske ankete, delala sem s Kariernimi centri Univerze v Ljubljani.

Pred kratkim sem bila izvoljena za članico Izvršnega odbora Zveze Sonček, kjer zastopam Notranjsko društvo za cerebralno paralizo. Vse te dejavnosti so mi prinašale zadovoljstvo in mi ga še vedno, ker tako lahko marsikomu pomagam.

■ Kmalu boš zaključila magistrski študij, se morda na obzorju že kažejo kakšni obeti zaposlitve?

Zdaj pišem magistrsko nalogo na temo zaposlovanja oseb s posebnimi potrebami v slovenskih splošnih knjižnicah. V Narodni univerzitetni knjižnici (NUK), kjer sem opravljala študijsko prakso, so me lepo sprejeli. Tam sem tudi veliko študirala in se tja vedno znova rada vračam. Vesela bi bila, če bi tam dobila tudi zaposlitev. Na drugi strani pa so mi pri srcu otroci in mislim, da bi mi tudi delo v šolski knjižnici prinašalo veliko zadovoljstva.

Sogovornik ob pogovoru s Špelo hitro pozabi na njene omejitve, bolj pa razmišlja o svojih »omejitvah«. Špelin invalidski voziček takoj zasenčijo njene misli, za tridesetletnico presenetljivo modre. Izoblikovalo jih je življenje, ki ji je že ob rojstvu namenilo preizkušnjo v obliki cerebralne paralize. Toda prežgodaj rojeno drobceno bitje je že ob prvem vdihu izžarevalo željo po življenju, kot da so mu vile rojenice namenile posebno notranjo moč. In ta je očitno (p)ostala njena najpomembnejša zaveznica v težkih trenutkih. Špela je čedna, dobrovoljna, bistra in srčna mladenka z nalezljivo pozitivno energijo. Živi bolj polno in aktivno kot marsikateri njen vrstnik brez gibalnih omejitev. Uspešno zaključuje magistrski študij bibliotekarstva in informacijske znanosti, piše pesmi in je v samozaložbi izdala že dve pesniški zbirki; je »glas« ljudi s posebnimi potrebami; rada bere, potuje in smuča. Ste privzdignili obrvi? Smuča pač na prilagojenih smučkah ... S svojo neizmerno voljo in z optimizmom brez besed sporoča, da ljubi življenje in si v svoji glavi ne postavlja omejitev. Omejitve ji nikoli ne postavljata niti starša. Vzgojila sta jo v suvereno, sproščeno in odprto osebo, kar jima zagotovo ne bi uspelo, če sama ne bi bila starša in človeka v najbolj plemenitem pomenu besede.

■ Špela, invalidski voziček je tvoj stalni spremljevalec. Kakšno je bilo tvoje soočenje z omejitvami, kako je bilo odraščati na Prestranku?

Že v otroštvu sem presegala meje, seveda s pomočjo staršev. Težko opišem, kako zelo ju spoštujem in kako globoko sem jima hvaležna za vse, kar sta naredila zame. Omogočila sta mi razne terapije, iskala sta različne oblike pomoči in nikoli nista niti pomislila, da bi bila zaprta med štiri stene z enako oviranimi osebami. Želela sta mi omogočiti široko socialno mrežo, vključnost in druženje s hodečimi vrstniki. Čeprav je Prestranek majhen kraj, imam na otro-

štvo in osnovnošolske dni najlepše spomine. V osnovni šoli so bili vsi zelo odprti, nikakršnih stereotipnih razmišljanj ni bilo, nikoli me niso obravnavali z usmiljenjem. Učiteljski kolektiv je bil odličen, sošolci so me imeli radi, počutila sem se sprejeto, bila sem ena izmed njih. Prestranška šola mi je leta 2018 omogočila tudi zaposlitev za določen čas. Delala sem kot pomočnica v knjižnici in hvaležna sem za dragocene izkušnje, ki so mi omogočile tudi uvid v delo knjižničarja.

■ Šolanje si nadaljevala na Škofjski gimnaziji v Vipavi. Kako si se znašla v novem okolju? Priznam, da je bilo to obdobje zame kar težav-

■ **Kakšna literatura pa tebe nagovori?**

Rada berem predvsem romane, ki v ospredju postavljajo medčloveške odnose. Tako so me na primer navdušili vsi romani priljubljene italijanske pisateljice Elene Ferrante.

■ **Vendar nisi le bralka, pač pa tudi ti »nagovarja« bralce – s svojo poezijo.**

Prve pesmi sem napisala pri štirinajstih letih, prvo pesniško zbirko z naslovom *Vedno neke vmes ostajam ekstra* pa sem v nakladi 150 izvodov izdala leta 2015. Izdala sem jo v samozaložbi, z donacijo sta mi pomagala Občina Postojna in podjetje Odpad. Naslov zbirke se je porodil v zabavnem pogovoru z enim od asistentov gibalno oviranim študentom, ki je pripomnil, da sem vedno nekaj ekstra. Pesmi so osebnoizpovedne in odražajo moje odraščanje – v njih se iščem, zahvaljujem, izlivam čustva ob prvih simpatijah in ljubezni... Dolgo so me prevzemali dvomi, ali so pesmi dovolj dobre, vendar sem ob močni spodbudi kolega zbrala pogum in jih strnila v pesniško zbirko. Podarila sem jo prijateljem, znancem, sorodnikom in donatorjem. Ljudje so jo dobro sprejeli, njihovi odzivi so mi sporočali, da jim s svojo poezijo vlivam pogum in notranjo moč.

■ **Druga pesniška zbirka *Pod kožo ti vpišem črke* pa je odraz tvojega zrelenja.**

Res je. To sporoča že črnobela naslovnica z mojo roko, ki jo je zaznamovala cerebralna paraliza. V ospredju so še vedno odnosi, vendar jih ne idealiziram. V bistvu so pesmi bolj »surove«, pogoste teme so depresija, izguba bližnjega, prekinitve prijateljskih vezi, soočenje s sabo ... Pesmi niso v rimah, verz je prost. Nekaj pesmi je nastalo pri študijskem predmetu Kreativno pisanje poezije pri profesorju dr. Borisu A. Novaku. Pomagalo mi je tudi teoretično znanje. Zbirko je oblikovala moja prijateljica – študentka fotografije, notranjost pa študentka grafičnega oblikovanja.

■ **Špela, mnogim ljudem si lahko le svetel zgljed optimizma in pozitivnega odnosa do življenja. Verjetno imaš tudi ti boljše in slabše dni, a vendarle vztrajaš v svetli življenjski drži.**

Nekajkrat sem zgubila voljo, vendar se mi zdi najpomembnejše spoznanje, da človek ne sme nikoli obupati. Vedno moramo poiskati vsaj delček svetlobe, da gremo lahko naprej. Življenje je lepo in verjamem v rek, da se dobro z dobrim

vrača. Vsaka preizkušnja se nam z razlogom postavi na življenjsko pot, ker iz nje izidemo močnejši.

■ **V koronaobdobju sicer ni veliko možnosti za potovanje, vendar si v preteklih letih videla že veliko dežel. S kom potuješ?**

Potovala sem preko zavoda Odtiz, in sicer v okviru mladinskih izmenjav za razne projekte, tudi na temo dostopnosti. Bila sem v Turčiji, na Poljskem, Nizozemskem ... Potovala pa sem tudi s starši in tako doživela delček Španije, Mehike, Egipta, Turčije, Tunizije, Slovaške, Kanarskih otokov.

■ **Kakšne načrte imaš za prihodnost?**

Želim si zaposlitve, v načrtu imam tudi vozniški izpit (le da starša tega še ne veda, hahaha). Želim si ustvariti družino – rada bi imela hišo in tri otroke.

Naj se ti v polni meri uresničijo!

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Tomaž Penko.

GOSPODARSTVO

Pet Pak po selitvi v Postojno napoveduje podvojitve proizvodnje

S slavnostnim odprtjem novih proizvodno-poslovnih prostorov je 16. julija ilirskobistriško podjetje Pet Pak sklenilo svojo selitev v Postojno. Družinsko podjetje z globalnim značajem je v Sloveniji vodilno na področju proizvodnje visokokakovostne embalaže iz ekološko razgradljive PET plastike. Kar 95 odstotkov vseh izdelkov, namenjenih kozmetični, prehranski in farmacevtski industriji, proda na trge Evropske unije. Na novi lokaciji, kjer nameravajo proizvodnjo podvojiti, bodo v naslednjih dveh letih odprli 20 do 25 dodatnih delovnih mest.

Po 15 letih uspešnega delovanja v Ilirski Bistrici je podjetje pripeljal v Postojno splet okoliščin, potem ko v Ilirski Bistrici niso imeli možnosti za širitev. »Mislim, da bomo tukaj bolj uspešni,« pravi **direktor Ljubo Nadoh**. »Postojna na stičišču cest je dobro izhodišče za naše kamione, ki vozijo v evropski prostor.« Največ izdelkov izvozijo v Nemčijo, Francijo, Italijo in na Nizozemsko.

Podjetje namerava v Postojni širiti kapacitete, načrtujejo že izgradnjo avtomatiziranega

Direktor Ljubo Nadoh je nove proizvodno-poslovne prostore predstavil gostom, med njimi so bili minister za gospodarstvo Zdravko Počivalšek, podžupan občine Postojna Andrej Berginc in generalni direktor Gospodarske zbornice Slovenije Aleš Cantarutti.

visokoregalnega skladišča. »To bo še izboljšalo naše poslovne procese,« je prepričan Nadoh in kljub optimizaciji proizvodnje napoveduje nova delovna mesta. »Načrtujemo vsaj 20 novih delovnih mest z visoko dodano vrednostjo. Nove sodelavce pa bomo iskali predvsem v lokalnem okolju,« je zatrdil. Okoli 20 tisoč kvadratnih metrov novih površin naj bi po njegovih besedah zadoščalo vsaj za deset naslednjih let.

»Taka podjetja so vedno dobrodošla, ne le za Postojno, pač pa tudi za regijo in širše,« je po dogodku poudaril **postojnski podžupan Andrej Berginc**. Napovedal je dobro sodelovanje v prihodnje, ob tem pa izpostavil tudi kadrovske potencial, ki ga razvijajo v izobraževalnih ustanovah, in gospodarske spodbude, ki jih razpisujejo na Občini.

Pet Pakovo investicijo je s 3 milijoni evrov nepovratne pomoči podprlo tudi Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. **Minister Zdravko Počivalšek** je ob odprtju prostorov poudaril, da »je vsak gospodarski uspeh tudi uspeh okolja, v katerem je bil ustvarjen«. Pohvalil je trajnostno usmeritev podjetja Pet Pak in dodal, da gre pri tem za strateško usmeritev, ki je danes ena njegovih ključnih konkurenčnih prednosti.

Za financiranje novogradnje v Postojni je podjetje Pet Pak pridobilo ugodno dolgoročno posojilo SID banke v višini 10 milijonov evrov, skoraj 1,9 milijona pa so zagotovili iz lastnih sredstev.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Med diamantnimi in zlatimi maturanti tudi dijaki postojnskih šol

V Šolskem centru (ŠC) Postojna in Srednji gozdarski in lesarski šoli (SGLŠ) Postojna so upravičeno ponosni na letošnjo generacijo maturantov. Kljub šolanju na daljavo in številnim preizkušnjam, ki jih je že drugo šolsko leto zapored naplavilo koronabodbo, so dosegli izjemne rezultate in dopolnili slovenske vrste diamantnih in zlatih maturantov na splošni in poklicni maturi. Šolski center ima dva diamantna maturanta splošne in poklicne mature ter osem zlatih, SGLŠ pa po enega diamantnega in enega zlatega na poklicni maturi.

V Šolskem centru Postojna je **splošno matur**o v spomladanskem roku opravljalo 56 dijakov programa gimnazija (43 iz Postojne, 13 iz Ilirske Bistrice); uspešnih je bilo 54 (96,4 %). Povprečno število doseženih točk na ŠC Postojna (21,2) je bilo višje od slovenskega povprečja (20,99).

Med 15 slovenskih diamantnih maturantov **na splošni maturi** se je vpisal **Matej Trošt** s 34 točkami, **Tjaša Ajdovec** pa je s 30 točkami postal zlati maturant. Naziv zlatega maturanta se je žal izmuznil Viti Kontelj in Janu Kastelicu (29 točk), Lei Celin (28 točk) ter Špeli Kreševič Frank in Klavdiji Žalec (27). Andraž Kristan je dosegel izjemen uspeh pri izpitu iz matematike (osnovna raven), saj je zbral vse točke. Peti predmet splošne mature je opravljalo še 12 dijakov iz programov strojni tehnik, tehnik računalništva in ekonomski tehnik. Vsi so ga opravili uspešno (v Sloveniji 85,75 %).

Poklicno maturo je prvič opravljalo 82 dijakov – 40 strojnih tehnikov, 20 ekonomskih tehnikov in 22 tehnikov računalništva v Ilirski Bistrici. Uspešnih je bilo 77 dijakov (93,90 %). **Valentina Bizjak**, dijakinja programa ekonomski tehnik, je dosegla vseh 23 točk in postala **diamantna**

Diamantni maturant Matej Trošt in zlati maturant Tjaša Ajdovec z ravnateljico ŠC Postojna in z razredničarkama.

Najuspešnejša maturanta SGLŠ Postojna: diamantni David Pivk in zlata Tjaša Stražišar.

maturantka. Naziv **zlatega maturanta** pa so z 22 točkami dosegli še **Maria Rosa Črnetič**, **Jure Ipavec**, **Nina Košorog** in **Mateja Mulec**, dijaki programa ekonomski tehnik, ter **Miha Škrabolje**, dijak programa tehnik računalništva. Kar petim dijakom je do naziva zlati maturant zmanjkala ena točka – Petru Medenu, dijaku programa strojni tehnik, Lindi Berisha, dijakinji programa ekonomski tehnik, ter Jerneju Ivan-

čiču, Eneju Požarju in Tjaši Vičič iz programa tehnik računalništva.

Tudi dijaki in dijakinje **SGLŠ Postojna** so na spomladanskem roku **poklicne mature** dosegli spoštovanja vredne rezultate. Naziv diamantni maturant je pripadel **Davidu Pivku**, dijaku programa gozdarski tehnik, saj je dosegel vseh 23 točk. Zlata maturantka pa je z doseženimi 22 točkami postala **Tjaša Stražišar**, dijakinja v programu zdravstvena nega.

Trem dijakom se je naziv zlati maturant izmuznil, čeprav jim je bil z osvojenimi 21 točkami skoraj na dosegu roke: Andreji Fistončić, dijakinji programa zdravstvena nega, ter Maksu Turšiču in Neveni Milivojevič, dijaku in dijakinji programa gozdarski tehnik.

Uspehi potrjujejo, da so dijaki vložili v priprave na zaključna preverjanja znanja veliko truda. Zagotovo pa jim bodo v njihovih spominih na srednješolska leta in zrelostni izpit ostali tudi profesorice in profesorji, ki so jim bili v vseh štirih letih trdno sidrišče tako pri nabiranju novih znanj kot pri pomembnih življenjskih spoznanjih na poti v svet odraslih in odgovornih ljudi.

Besedilo: Ester Fidel; fotografiji: arhiva šol.

DOGODKI

Praznik starodobnikov je odmeval tudi letos

Društvo ljubiteljev starodobnih vozil – Oldtimer klub Postojna je šestnajstič organiziralo mednarodno srečanje starodobnih vozil. Letošnje srečanje so nadgradili z bogatim dvodnevni programom in lepim odzivom lastnikov in ljubiteljev starodobnikov ter ga tradicionalno zaznamovali s tankočutno humanitarno noto.

Program 16. mednarodnega srečanja starodobnih vozil Postojna 2021 se je začel že na praznično petkovo popoldne, 25. junija,

z razstavo starodobnih vozil v lasti članov domačega društva. V prenovljenem vojaškem objektu na Poljanah jo je ob pozdravnem nagovoru

simbolično odprl **predsednik Krajevne skupnosti Postojna Goran Blaško**. Obiskovalci so z zanimanjem prisluhnili **Janku Slodnjaku**, ko je predstavil dejavnosti nekdanje protivzgonske raketne baze v okviru jugoslovanske vojske.

Osrednji del letošnje prireditve pa se je odvil naslednji dan, po tradiciji na zadnjo junijsko soboto pred Poslovno-trgovskim centrom Primorka. Lastniki iz Slovenije in onkraj naših meja so tudi letos s

ponosom pripeljali svoje jeklene konjičke v Postojno. Celotno najmlajši med 114 razstavljenimi so se ponášali s častljivo starostjo – 30 let, medtem ko je najstarejši imel 85 let. Vsak pa je na svoj način pritegnil poglede in vzbujal občudovanje obiskovalcev. Goste in številne obiskovalce prireditve sta v krajšem nagovoru pozdravila **predsednik društva ljubiteljev starodobnih vozil – Oldtimer Postojna Iztok Bekš** in **postojnski župan Igor Marentič**.

Letošnje dirke so kaplja čez rob

Krajane Planine že dalj časa razburja hrup, ki ga povzročajo motoristi med vožnjo po vijugasti regionalni cesti proti Postojni. Posebej nevarni so vozniki, ki na t. i. Kačjih ridah izvajajo drzne vožnje in tako ogrožajo sebe in druge udeležence v prometu. Tako na Policiji kot na Občini Postojna se problema zavedajo, a za odsek ceste je odgovorna Direkcija za infrastrukturo. Domačini zahtevajo takojšnje ukrepanje, sicer bodo za doseg cilja uporabili vsa možna pravna sredstva.

“Slovenskega filma ne boš gledal v nedeljo, ker ne boš nič slišal,” pove **Mateja Florjančič**. Tako glasno odmeva vožnja nekaterih motoristov na regionalni cesti pri Planini, ki po ridah vodi proti Postojni. Ne le hrupa motornih koles, krajani Planine so siti tudi neodzivnosti pristojnih organov. Na vratolomne vožnje motoristov opozarjajo že leta; zdaj se jim je pridružilo še nekaj voznikov osebnih vozil, a kljub temu dovoljšnjih ukrepov še ni bilo. “Gor je kot tribuna, amfiteater,” opiše **predsednik Krajevne skupnosti Planina Marko Milavec**. Na parkirišču se namreč zbirajo tudi navijači (kot jim pravijo vaščani), ki voznike spodbujajo k atraktivni vožnji. Planinci so prepričani, da jim je kršena pravica do zdravega življenjskega okolja. Ljubitelji Kačjih rid imajo tudi svojo skupino na Facebooku, ta ima več kot 7 tisoč članov. Na njej so med drugim objavljeni posnetki in fotografije prav teh voženj, ki prebivalce Planine najbolj motijo. V skupini so tudi objave z opozorili na policijski nadzor.

“Večina motoristov, ki se pelje po Planinskih ridah, ni moteča. Moteči so tisti z dirkalnimi izpušnimi cevmi,” pojasnjuje **Mirjam Žnidar-**

šič. Dodaja, da je “edino, kar se je izboljšalo, vožnja skozi vas. Včasih so šli tudi skozi vas z vso hitrostjo.” Pri tem so veliko pomagali merilci hitrosti. **Pomočnik komandirja Policijske postaje Postojna Miran Korošec** sicer pravi, da se takšni merilci pretežno uporabljajo v naseljih, za postavitve na slikovitih ovinkih je malo verjetnosti. Korošec nam je potrdil, da je v začetku julija potekala preventivna akcija meritev hrupa motorjev. Izvedla jo je Specializirana enota za nadzor prometa, potekala je na prostovoljni bazi mimoidočih voznikov motornih koles. Policisti lahko kršiteljem, ki povzročajo čezmeren hrup, izdajo globo, v najslabšem primeru tudi začasno odvzamejo tablice vozila. Za preglasen zvok motorne izpušne cevi je na tem območju morda kriva tudi konfiguracija terena, odboj tako le še okrepi preseg decibelov.

Za zloglasni odsek regionalne ceste je sicer odgovorna “Direkcija za infrastrukturo kot upravljalec državnih cest. Mi smo lahko le predlagatelji določenih ukrepov,” razlaga pomočnik komandirja. Tja in na Agencijo za varnost prometa so podali predlog. “Predlagali smo, naj

Kačje ride so magnet za drzne voznike.

se razmisli, da se zmanjša hitrost na 70 kilometrov na uro.” Zgolj omejitev hitrosti ni rešitev, je prepričan domačin **Matjaž Martinšek**: “Če bi pred ovinkom naredili prečne vibracijske črte, tega gor ne bi bilo.” Uradna statistika sicer pravi, da je bilo v zadnjih petih letih na tem delu ceste le 20 prometnih nesreč, od tega 9 z lažjimi poškodbami in 11 z materialno škodo. Vsi akterji v tej problematiki pa se zavedajo, da statistika ne zajame tistih voznikov, ki so bili udeleženi v nesreči, a tega niso prijavili.

Na **Občini Postojna** odgovarjajo, da so zadevo obravnavali že večkrat. Reševanje problematike motoristov po Kačjih ridah “je bil tudi eden ključnih elementov, da je Občina ustanovila Varnostni sosvet. Ta združuje različne institucije, ki se ukvarjajo z varnostno problematiko v občini Postojna.” Sporočajo, da bodo “tudi v nadalje skupaj s pristojnimi institucijami skušali najti ustrezno rešitev, ki bo dobra tako za krajane Planine kot udeležence v prometu.” Prepri-

čani so, da je težava širšega pomena in presega občinske meje.

Na postojnski policijski postaji pa pravijo, da je nadaljnji policijski nadzor še predviden in da bo do konca motoristične sezone na tem območju pogosteje prisotna tudi letalska policijska enota. To domačinov ne pomirja, saj so mnenja, da so termini nadzora zgrešeni. “Vsi vedo, da so dirke od petih popoldne naprej, pa ob sobotah in nedeljah,” je povedal Martinšek. Korošec prosi za razumevanje, saj policisti v svojem delovnem času opravljajo tudi druge naloge. Vprašanje prebivalcev Planine je na prvi pogled zelo preprosto. “Nas zanima samo ena stvar, zakaj odgovorni ne ukrepajo,” povzema Martinšek. Krajani so odločeni, da bodo sami sprožili nadaljnje postopke, če njihove zahteve ne bodo upoštevane. Zdaj je torej na potezi Direkcija za infrastrukturo.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Tomaž Penko.

V Postojni se je tudi letos zbralo lepo število starodobnikov, njihovih lastnikov in ljubiteljev jeklenih konjičkov.

Organizatorji so tudi letos pritegnili k sodelovanju druga društva in soseske, da bi prispevali k še bolj raznolikemu in zanimivemu programu. Vabilu so se odzvali prodajalci starin in rezervnih delov za starodobnike, vinar Branko Furlan in **postojnski gasilci**. Za brbončice gostov pa so tudi tokrat poskrbeli v vojaški mobilni kuhinji. **Člani Zveze šoferjev in avtomehanikov Postojna** so poskrbeli za varen in brezhiben potek prireditve. Osrednji razstavi starodobnikov je sle-

dila 60-kilometrski panoramski vožnja po naših krajih.

Mednarodno srečanje starodobnikov je po tradiciji humanitarno obarvano. Tako kot lani je organizator s pomočjo donatorjev letošnji izkupiček dobrodelnega srečelova namenil Varstveno-delovnemu centru Postojna.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Srečanje ob dnevu borca

Drugega julija so se pri ZB NOB Postojna v parku Društva upokojencev v Postojni po desetih mesecih srečali njeni člani in gosti. Praznovali so dan borca ter ga obeležili s kulturnim programom in podelitvijo priznanj.

Udeležence proslave sta uvodoma pozdravila **predsednica Krajevne organizacije ZB NOB Postojna Katja Vuga** in **podžupan Občine Postojna Andrej Berginc**. Slavnostni govornik **član predsedstva Zveze združenj borcev Slovenije dr. Martin Premk** je spregovoril o pomenu dneva borca in podelil srebrni plaketi **Ineldi Karbič** za dolgoletno sodelovanje pri ohranjanju vrednot NOB in **Matjažu Vilharju** za dolgoletno skrb za spomenike NOB. Matjaž Vilhar je obnovil oziroma sodeloval pri obnovi preko tridesetih spomenikov na območju

postojnskega združenja. Sledila je podelitev priznanja praporščaku **Petru Žitku**, članu Izvršilnega odbora Krajevne organizacije ZB NOB Postojna. **Predsednik ZB NOB Postojna Jerko Čehovin** pa je podelil **Stanku Markovčiču in Zdenku Katernu** priznanji postojnskega združenja za dolgoletno sodelovanje pri ohranjanju vrednot NOB.

Nekateri govorniki so opozorili tudi na poškodovanja in skrunitve nekaterih NOB spomenikov, med drugim na opomniku k zgodovini človeške ribice v središču Postojne.

Udeležence prireditve je nagovoril tudi podžupan občine Postojna Andrej Berginc.

Za njegovo hitro obnovo so se zahvalili Občini Postojna in podžupanu Andreju Bergincu.

V kulturnem programu so nastopili flavtistka in pevka **Karin Može Pavlin**, recitatorki **Marjana Centa**

in **Dora Hrvatič**, **pevski zbor DU Postojna Burja**, prijetno druženje v večer pa je spremljal **trio Tricikel**.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Na praznični dan že desetič na Sveto Trojico

Letošnji deseti pohod na Sveto Trojico (ob dnevu državnosti ga tradicionalno organizira Kulturno športno društvo Koče) je bil še slovesnejši, saj je sovpadal s tridesetim rojstnim dnevom države Slovenija in 30. obletnico osamosvojitvene vojne.

Kočanci pozdravljajo Slovenijo z vrha Svete Trojice.

Okrog petnajst pohodnikov različnih starosti – najmlajša udeleženka je štela le tri leta – se je na praznični dan podalo na Sveto Trojico. Kot vsa leta doslej so pohodniki tudi tokrat lahko izbirali med dvema možnostma. Tisti bolj trenirani so se kmalu po šesti uri zjutraj podali na približno dve uri in pol dolgo pot. Ta jih je od Gržinove hiše sredi Koč vodila mimo Žej in Bil na vrh Lonice, kot so Sveto Trojico zaradi njene tipične oblike nekoč imenovali domačini. Preostali so na pribli-

žno uro dolgo pot proti vrhu krenili z obračališča nad vasjo Trnje. Skupinici sta se na vrhu združili in v poklon prazniku razvili slovensko zastavo. Prazničnemu dnevu in udeležencem je nekaj besed namenil **predsednik društva Martin Lenarčič**, po zasluženih malici (zanjo gre zahvala Krajevni skupnosti Prestranek) pa so se pohodniki vrnili v dolino.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Peter Kernel.

Zanimivo in poučno v Rakovem Škocjanu

Na zadnji pomladni dan je Planinsko društvo Postojna organiziralo izlet v Rakov Škocjan. Planinski vodniki so tokrat združili moči s članicami Društva Drobnovrtnik. Poskrbele so, da je bil izlet za pohodnike nekaj posebnega.

Celotno območje krajinskega parka Rakov Škocjan je eno izmed naših najbolj slikovitih zavarovanih območij in je v celoti vključeno v omrežje območij Natura 2000. Odlikuje ga množica kraških pojavov, po tem enkratnem okolju

pa obiskovalca popelje urejena naravoslovna učna pot. Mali in veliki pohodniki so ob izčrpani, zanimivi in poučni pripovedi **Špele Koblar Habič** med potjo spoznavali, zakaj je treba temu krhkemu kraškemu svetu namenjati posebno pozornost in kako pomembna je posebna skrb predvsem za tekoče vode, to kot tudi sicer na krasu. Zlasti najmlajši so bili navdušeni nad tamkajšnjim peštrim rastlinskim in živalskim svetom; dobro so ga spoznali tudi ob pripovedkah, z igrami in ugankami. Da je bilo doživetje zanje še bolj magično, je poskrbel poseben gost – škrat Rak, saj jim je pod Malim naravnim mostom pripravil posebno presenečenje. Izleta se je udeležilo okrog 40 pohodnikov; predvsem starejši so bili navdušeni, da v neposredni okolici doma še vedno lahko odkrivamo doslej neznane, čudovite skrite koticke, vredne ogleda.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Jernej Žnidaršič.

Pohodniki v neposredni bližini Malega naravnega mostu.

Na kresnem koncertu izzvenela tudi 52. revija Primorska poje

V nedeljo, 20. junija, se je v parku Društva upokojencev Postojna odvijal 7. tradicionalni kresni koncert Mešanega pevskega zbora Postojna. Z njim zbor običajno zaključuje svojo tekočo pevsko sezono. Po okrnjenem delovanju zborovske glasbene kulture, kot ga je v poldrugem letu narekovala epidemija koronavirusa, se je ponudila lepa priložnost, da se koncertu pridruži še revija pevskih zborov Primorska poje.

Tako je zborovska pesem na ta magični večer po predolgi praznini odmevala še toliko bolj polno in doživeto. Privabila je veliko obiskovalcev in ti so dodobra zapolnili prireditveni prostor. Čar zborovske pesmi se je v vsej svoji raznolikosti in širini dotaknil navdušene publike. Prijetno druženje in snidenje pevcev je v veselem vzdušju trajalo še dolgo v večer.

Na programsko pestrem in z revijo razširjenem koncertu se je zvrstilo poleg gostitelja – **MePZ**

Letošnji kresni koncert MePZ Postojna je bil po koncertni koronski suši čudovit uvod v poletje.

Postojna še šest zborov in pevskih skupin iz domačih in sosednjih logov: **Goldinar**, **Mavrca** in **Slavna**, sestava **DU Postojna Burja** in **Brkinci** ter **Moški zbor Pivka**. Slišali smo lahko skladbe različnih žanrov – od klasične slovenske ljudske in umetne pesmi pa vse do vedno priljubljenih zimzelenih popevk. Koncert so zaključili združeni zbori z doživeto odpeto Vstajenje Primorske, saj jo imamo že kar za svojo, primorsko himno. **Vodja OI JSKD Postojna Silva Bajc** je v imenu koncertnega večera in revije Primorska poje z za-

dovoljstvom pospremila dogodek in v nagovoru poudarila, da je bil za marsikatero zasedbo to prvi nastop po dobrem letu dni in mesecih pevske tišine. Tako se pevska sezona v tem času ni zaključila, temveč ravno začela. Tudi MePZ Postojna je več kot pol leta čakal, da ponovno začne z vajami, tako da pravzaprav ni bilo časa za študij novega programa. Zato je odpel (kot večina sodelujočih) tri skladbe iz svojega klasičnega repertoarja.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Ladislao Torresan.

Nenavadno, a tudi uspešno šolsko leto Glasbene šole Postojna

Kljub ukrepom, ki jih je narekovala koronaepidemija, je zaključek šolskega leta postregel z dobrimi rezultati učencev Glasbene šole Postojna. Uspešni so bili tudi na številnih tekmovanjih na mednarodni, državni in regijski ravni.

Na **50. državnem tekmovanju mladih glasbenikov TEMSIG** konec maja in v začetku junija je sodelovalo 11 mladih godalcev in kitaristov. Rezultati so bili odlični, saj so učenci dosegli eno bronasto plaketo (**Veronika Hrščak**, violina), 3 srebrne (**Zala Grmek Cvelbar** in **Teja Sovdat**, kitara ter **Lucija Kalič**, violina) in 7 zlatih plaket (**Jurij Margon**, **Jaka Biščak** in **Jakob Žnidaršič**, kitara ter **Zarja Flere**, violina). Ob tem so prejeli eno tretjo nagrado (**Voranc Vidmar**, kontrabas) in dve drugi nagradi (**Hana Praprotnik**, kitara in **Karin Antunović**, violina).

Karin Antunović je dosegla tudi 2. mesto na **mednarodnem tekmovanju Mladi virtuoz** v Zagrebu, jeseni pa nadaljuje šolanje na Konservatoriju za glasbo in balet v Ljubljani. Na Umetniški gimnaziji v Kopru bo šolanje nadaljevala klarinetistka **Veronika Volk**.

Tekmovalci iz kitariskega oddelka in njihove mentorice: Karmen Širca Costantini, Nataša Črnugelj in Maja Vrbnjak.

Učenci Glasbene šole Postojna so uspešno sodelovali tudi na regijskem tekmovanju pianistov v Ajdovščini, na Dnevh kitare v Krškem 2021 in na mednarodnem tekmovanju tolkalcev Bolero v Muti. V aprilu so sodelovali na spletnih tekmovanjih: beograjskem World Open Online Music Competition, sarajevskem International internet music competition "IMKA" in moskovskem International Moscow Music Online-Competition. Dosegli so visoke uvrstitve, med njimi več prvih mest.

Ob tem je **ravnatelj Edvard Popit** poudaril: »Zaključili smo zares nenavadno leto. Večji del šolskega leta je pouk potekal na daljavo. Po mojih opazanjih so se učenci zelo uspešno naučili note in predelali kar veliko snovi. Žal pa zaradi odstonosti osebnega stika skorajda ni bilo mogoče poučeva-

nje neverbalnih glasbenih in umetniških vsebin. Nekaj primanjkljaja so učenci v zadnjih mesecih nadoknadili, tako da smo šolsko leto vsem težavam navkljub zaključili uspešno, z nekaj manjšimi nastopi in letnimi izpiti. Naši najboljši učenci pa so ob vztrajni in zavzeti podpori mentorjev šolo uspešno predstavljali tudi na državnem in drugih tekmovanjih. Iskreno se zahvaljujem vsem učiteljem in drugim zaposlenim, da smo se s skupnimi močmi uspeli prilagoditi zahtevnim pogojem dela v pandemičnem letu in da smo našli načine in poti za kolikor toliko uspešno delo. Seveda si želim, da nam kljub temu, da zdaj to znamo, v bodoče ne bo več treba izvajati pouka na daljavo.«

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv Glasbene šole Postojna.

Pravljčna razstava pri skrivnostni Škratovki

Očarljiva in posebej doživeta je razstava keramičnih del, ki so jo ustvarjalci postavili prejšnji mesec na prostem ob izviru Škratovke – potoka pri gradu Haasberg, na robu Planinskega polja. Nastala je kot plod sodelovanja študijskega krožka Varuhinje gozda iz Postojne in Društva Škratovka Haasberg iz Planine.

Sredi naravnega okolja med drevesnimi debli starih korenin in v malih duplinah zagledamo obiskovalci mnoge živopisne gobe najrazličnejših barv in oblik ter odkrivamo – posejane med potkami – palčke, škrate, razne gibljive in druge domiselne pravljčne skulpture.

Društvo Škratovka Haasberg že vrsto let skrbi za raznolik kulturni utrip, a tudi za ohranjanje naravne in kulturne dediščine na območju

nekdanjega grajskega kompleksa. Varuhinje gozda pa poskrbijo, da vsako leto postavijo vsaj en izvirni skupinski objekt oziroma razstavo na prostem (zadnja leta na Soviču, pri koči Mladika, na zelenici pri Zdravstvenem domu ...).

Članice krožka so bile navdušene nad idejo, da v tem edinstvenem ambientu postavijo razstavo s pravljčno tematiko. Ne glede na okrnjeno ustvarjalno druženje med letom zaradi ukrepov epidemije so **Flora,**

Preplet pravljčnih mojstrov in Varuhinj gozda in nenadkriljive naravne lepote je bil za obiskovalce prireditve pravi balzam.

Draga, Stojka, Mojca, Teja, dve Nataši in Nenad ustvarili v obdobju jesen–zima mnoga dela. Razstava bo na ogled vse do pozne jeseni. Varuhi oziroma Varuhinje gozda delujejo že kar nekaj let kot študijski krožek pod okriljem Društva HNUM in vod-

stvom **Flore Otoničar**. Podpirajo jih Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS, Andragoški center RS in Občina Postojna.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Tomaž Penko.

Pravljčni uvod v novo sezono prireditev pod toplarjem

Turistično društvo Pudgura je letos po daljšem času prevetrilo svoj kozolec. Ker otroci dokazano pravljice najraje poslušajo v nedeljskih dopoldnevih, jim je pravljčarka Polona Ženko izpolnila željo in jih obiskala v nedeljo, 4. julija. Nadebudneži so tako še vroč odmere pravljčnih zgodb dobili že pred kosilom.

Pravljčno nedeljsko dopoldne pod kozolcem je bilo v družbi vrstnikov nadvse zanimivo.

Starši so bili zadovoljni in so tudi sami, tako kot njihovi malčki, spremljali pripovedovanje ljudskih zgodb široko odprtih ust. Nekateri so Polono spoznali že v svoji vrtčevski enoti. Po končani predstavi so otroci pozdravili še škrate Topolka, kajti slučajno živi v nenavadno oblikovanem deblu starega topola tik ob kozolcu toplarju. Menda je lastnoročno poskrbel za piškote. Nič čudnega torej, da so se spoprijateljili – tako, na en, dva in tri.

Sredi poletne vročine je torej led prebit, in verjamemo, da bodo Podgurci tudi to poletje poskrbeli za pestro dogajanje pod toplarjem.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: arhiv TD Pudgura.

Na razstavi Zlata sled sodeluje tudi Notranjski muzej Postojna

Leto 2021 je jubilejno tudi za Narodni muzej Slovenije, najstarejši muzej pri nas. Leta 1821 so kranjski deželni stanovi sprejeli odločitev, da Kranjska potrebuje svoj muzej in »rodil« se je Deželni muzej Kranjske, predhodnik današnjega Narodnega muzeja. Muzej obeležuje 200. jubilej kar z nekaj prireditvami – tudi z razstavo *Zlata sled*, odprto konec junija in na ogled do maja 2022. Na razstavi so na ogled postavili več kot 170 zlatih ali pozlačenih predmetov iz 32 slovenskih muzejev, tudi postojnskega Notranjskega muzeja.

Slovenski muzealci se tako aktivno pridružujemo praznovanju »staroste« med slovenskimi muzeji. Zlato – eden od najdragocenejših materialov, iz katerih so v preteklosti izdelovali najpomembnejše in najdragocenejše predmete, je ena od skupnih točk, ki povezujejo zbirke Narodnega muzeja in zbirke večine slovenskih muzejev. »Zato smo ga izbrali za temo osrednje razstave ob 200-letnici muzeja. Razstava v atriju muzeja predstavlja štiri pomembne segmente, ki jih na materialni in simbolni ravni zaznamuje zlato; to so Moč in oblast, Cerkev in sveto, Čast in slava, Bogastvo in razkošje.« so v Narodnem muzeju zapisali ob odprtju razstave.

Notranjski muzej razstavlja v Ljubljani **nalivno pero, ki je sicer del zbirke postojnskega rojaka, zdravnika in pisatelja Alojza Kraigherja** in je skupaj z ostalim gradivom razstavljen v nekdanji glasbeni sobi Kulturnega doma Postojna. Gre za soraz-

Na razstavi Zlata sled je na ogled tudi nalivno pero iz zbirke Alojza Kraigherja.

memo dobro ohranjeno brezčasno, klasično oblikovano nalivno pero, dokaj redek »Touchdown« model. V poznih štiridesetih letih 20. stoletja so ga izdelali v »tvrki Sheaffer« v mestu Fort Madison v ameriški zvezni državi Iowa. Konica peresa je iz 14-karatnega zlata, sponka pisala je pozlačena, njegovo telo pa je iz črne smole, ki se še vedno uporablja za izdelavo kakovostnejših nalivnih peres. Bela pika na pokrovčku peresa je znak kakovosti peres znamke Sheaffer.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Peter Križman.

Goldinarji prepevali na farovškem vrtu v Hrenovicah

Vokalna skupina (VS) Goldinar je 27. junija nedeljsko mašno petje dopolnjevala s koncertom na farnem vrtu hrenoviške cerkve sv. Martina.

Pevsko družjenje članov Vokalne skupine Goldinar se je začelo pred osemnajstimi leti. V tem obdobju so iz sedemčlanske zasedbe preselili v 12-člansko vokalno skupino. Črnskim duhovnim in dalmatinskim pesmim so se pridružile slovenske ljudske in sakralne. Na nastopih in tekmovanjih doma in na tujem, ki so se jih leta redno udeleževali, so prejeli že vrsto priznanj. Delujejo v okviru Športnega in kulturnega društva Bakla.

Goldinarji so lansko koronsko leto izkoristili ustvarjalno in posneli svoj

prvi videospot. Za ta podvig so si izbrali skladbo z naslovom Oljki, podloženo z glasbo **Rudija Bučarja** na besedilo **Vesne Mikolič** in jo poslušalcem predstavili tudi na nastopu. Ker je besedilo precej kratko in pesem izzveni prehitro, so zbranim hudomušno predlagali, da bi bili veseli vsaj dodatne kitice, če le ima kdo posluš in pogum za nadaljevanje. Prazniku primerno so prepevali pretežno domoljubne pesmi, seveda tudi Zdravljico in Oj, Triglav moj dom. Slednja je zazvenela davnega leta 1895, ob odprtju Aljaževega stolpa na Triglavu. Avtor

Koncert VS Goldinar je izzvenel v prijetnem okolju cerkve sv. Martina.

glasbe te pesmi Jakob Aljaž je kupil na vrhu očaka zemljišče v velikosti šestnajstih kvadratnih metrov za en goldinar. Naši pevski »goldinarji« so pod vodstvom **zborovodje Mihe Šušteršiča** izvedli ponarodelo pesem tako, da se je tudi po 126 le-

tih dotaknila src obiskovalcev. Ti so po sklepnem zahvalnem nagovoru župnika **msgr. Vincenca Lapajnet**a poklepetali ob slaščicah in pijači v prijetni senci dreves farnega vrta.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Postojnski godbeniki so spet koncertirali pred občinstvom

Dan pred uradnim odprtjem Poletnega festivala Postojna 2021 so za uvod v pestro poletno kulturno dogajanje v našem mestu poskrbeli člani Postojnske godbe 1808. Godbeniki so se po letu in pol neprostovoljnega mirovanja spet srečali s svojim zvestim občinstvom na javni koncertni vaji. Ta se je v soboto, 26. junija, odvila na ploščadi pred spomenikom Miroslavu Vilharju, saj je bil (poleg vsega ostalega, tako kot godbeniki) tudi sam zavzet glasbenik.

V sproščenem vzdušju (za nekaj trenutkov ga je zmotilo le bitje

Člani Postojnske godbe 1808 z dirigentom Primožem Petohlebom v elementu.

cerkvenega zvona) so se godbeniki z **dirigentom Primožem Petohlebom** (postojnskim godbenikom »vihti« taktirko že okrogli dve leti) predstavili v lahkotnejšem in zabavnejšem, poletno obarvanem programu. Zanj so izbirali med skladbami vseh dose-

danjih koncertov z omenjenim dirigentom. Občinstvo je med drugim lahko prisluhnilo venčku pop priredb legendarne švedske skupine Abba in britanskega pevca Robbieja Williamsa. Prijeten večer in nastop godbenikov, nagrajena z močnim aplavzom

občinstva, sta se zaključila z že obveznimi dodatki in mislijo, da se godbeniki in poslušalci čim večkrat srečajo v živo.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Franko Čuk.

Balet tudi med počitnicami

Šolsko leto 2020/21 je Baletnemu društvu Postojna prineslo zelo veliko izzivov, saj so učiteljice predajale baletno znanje več kot šest mesecev na daljavo, po spletu. Pri vrnitvi v baletne dvorane so si vsi skupaj – vodstvo društva, starši in predvsem baletne učiteljice prizadevali za dvig motivacije med deklicami, baletne učiteljice pa še za kakovostne priprave na opravljanje letnih izpizov. Trud se je obrestoval.

Izpite je opravljalo 33 članic društva in vse so jih ob uspešni predstavitvi osvojenega znanja uspešno opravile. Ob zaključku šolskega leta so bale-

rine v Postojni zaplesale svojim staršem. Društvo je članom podelilo pohvale za vztrajnost pri obiskovanju vadbe, staršem pa izreklo zahvalo za celoletno vzpodbudo otrokom.

Baletno društvo Postojna letos prvič vabi na Počitniško baletno delavnico. Potekala bo v Baletni dvorani Kazarje v Postojni od 23. do 27. avgusta v dopoldanskem času. Vabljeni so otroci od 6. leta dalje, plesno predznanje ni potrebno. Prispevek za 5-dnevne baletne delavnice znaša 25 evrov, saj program društva podpira Občina Postojna. Prijave in informacije: baletnodrustvo.postojna@gmail.com, 040 223 069.

Trinajstica je srečna številka

Sedemindvajsetega junija se je na Titovem trgu začel 13. poletni festival Kulturni utrip poletja Postojna 2021. Na srečo trinajstica do sedaj ni upravičila vraževernega slovesa nesrečne številke, saj je bilo organizatorjem, nastopajočim in občinstvu vreme v veliki meri naklonjeno. V štirih tednih so se namreč na velikem odru zvrstile skoraj vse napovedane prireditve. Vendar vreme ni edini dejavnik, ki povzroča skrbi organizatorjem. Tudi letos festival poteka v posebnih razmerah in ravno ob zaključku redakcije našega časopisa je vlada z odlokom spet zaostрила pogoje za udeležbo na dogodkih. Na Občini so se odločili, da bodo ob spoštovanju novih ukrepov festival izvedli do konca.

Sidonija Zega z Občine Postojna zato obiskovalce poziva, da imajo s seboj potrdilo, s katerim bodo dokazali izpolnjevanje vsaj enega od PCT pogojev. »Ukrepe vlade bomo seveda spoštovali, hkrati pa se bomo potrudili, da festivalski program izvedemo v celoti. Z izvajalci namreč že imamo sklenjene dogovore, v pripravo festivala smo vložili veliko truda in tudi dosedanja odziv ljudi kaže, da si želijo kulturne poletne popestritve,« je pojasnila.

Občinstvo so že navdušila številna domača in tudi zveneča imena slovenske estrade, poskrbljeno je bilo za vse glasbene okuse. Festivalski program je mozaik ljudsko, narodno-zabavno, rockovsko, operno in jazzovsko obarvanih koncertov ter predstav za otroke. V programu je bil tudi filmski večer, vendar so bili filmoljubi zaradi dežja že drugič prikrajšani za ogled filma Za Pavla Knobla skovano.

Obeta se še veliko dobrih koncertov. Med nastopajočimi bodo baritonist Jure Počkaj in Pozabljeni orkester, Denise Dantas, San Diego, Ratko Zjaka trio feat. Renato Chicco ter klapa Kampanel, s Seviljskim brivcem bo gostovala Opera Akademija Pehlivianian, z večerom narodno-zabavne glasbe pa ekipa radijske oddaje Prijatelji, ostanimo prijatelji z gosti. Otroke bo s predstavami razveseljevalo Gledališče Kukuc. Sicer je podroben program zadnjega dela festivala objavljen na 29. strani Postojnskega prepaha. Lepo vabljeni!

Besedilo: Ester Fidel; fotografije: Foto Atelje Postojna in Igor Petaros.

Jazz je našel svoj dom tudi v Postojni. Na velikem festivalskem odru so se zvrstile odlične skupine, med njimi tudi Bruno Mičetić Quintet.

Postojnske rockovske barve je zastopala skupina Tricikel.

Predstava Pesmice s podstresja, v kateri se igralcem Miškinega gledališča pridruži tudi glasbenik Dejan Kranjc, je navdušila otroke.

Jazz Punt Big Bandu iz Tolmina se je letos pridružila odlična Maja Keuc.

Nastop Rok'n'Benda je skorajda ogrozil dež, na koncu se je vse dobro izšlo, le z enournim zamikom začetka koncerta.

Praznik glasbe na hotelski terasi

Prazniku glasbe se je letos prvič pridružila tudi Postojna. Organizacijo dogodka, ki že skoraj 40 let na prvi poletni dan po vsem svetu slavi glasbo, je prevzel Bojan Volk iz postojnskega Jazz hrama. S svojo zasedbo Just Friends Quartet se je poleg ostalih glasbenikov predstavil na terasi hotela Kras.

Poseben čar dogajanja so za glasbeno izražanje neobičajna mesta, kot so ulice, trgi, parki in drugi kottički, kjer različni glasbeniki s svojimi brezplačnimi nastopi presenetijo mimoidoče. Nekaj za prav vsak glasbeni okus je ponudilo tudi glasbeno praznovanje v Postojni. 21. junija so se od

Bojan Volk je tudi član zasedbe Just Friends Quartet.

razgretega poletnega popoldneva do nekoliko bolj svežega večera zvrstili na hotelski terasi nad Titovim trgom poleg Just Friends Quarteta še duo Veronika in Tia, Vital in Jan Jurca s pevko Manco Fekonja, Kevin Klun Valenčič, Klemen Nagode & Tri brade, Pivo in čevapi ter Neli Žlof z muskontarji.

Enodnevni festival, namenjen tako profesionalnim kot amaterskim izvajalcem, pomeni promocijo slovenske glasbe in glasbe v živo. Bojan Volk pa si želi, da bi bilo glasbeno darilo mestu tudi obet boljših časov, naklonjenih živim koncertnim dogodkom.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

JUBILEJ

70 let Čebelarskega društva Postojna

Zapisi pričajo, da ima čebelarstvo na Postojnskem že dolgo brado. "S čebelarstvom pečā se v trgu in sosednih vasēh 10 posestnikov tako pridno, da več izmed njih posede 100 do 140 panjev," je zapisano v knjigi Postojnsko okrajno glavarstvo iz leta 1889. Čebelarsko društvo Postojna šteje danes več kot sto članov, deluje pa že 70 let.

Član društva Livijo Knafelc je pred desetletjem v zborniku popisal začetke Čebelarskega društva Postojna. O prvih zametkih lahko govorimo že leta 1947, ustanovni zbor je bil 25. februarja 1951. Knafelc je zbral nekaj podatkov o nekdanjih čebelarjih, ki so na Postojnskem pustili pečat. Med bolj znane štejemo Janeza Sajeveca iz Stare vasi. Med je izvažal tudi v Avstralijo, medico pa pošiljal na dunajski dvor. Izstopa tudi Anton Debevec iz Zagona; o čebelarji tradiciji in več generacijah čebelarjev že od leta 1883 pišejo v družinski kroniki.

Danes ima postojnsko društvo, ki mu je epidemija preprečila obeležitev 70. obletnice, 108 članov, med njimi je 21 pripadnic nežnejšega spola. Najmlajša ima 20 let. Predsednik društva Vladimir Fajdiga pripisuje razlog za to večji ozaveščenosti o pomenu čebel. Najstarejši član Miro Križaj je medtem že v 97. letu starosti. Tajnica društva Anastazija Jež Krebelj pojasni, da Miro še aktivno čebelari, pomaga mu mlajši član društva. Veliko pozornost namenjajo podmladku in osnovnošolskim otrokom. Ti se v lepem številu udeležujejo čebelarskega krožka. Trenutno ga obiskuje približno 70 otrok.

Društvo organizira tečaje za čebelarske začetnike. Predsednik se zahvaljuje Zavodu Znanje, predvsem Tini Bazjako, saj jih vedno znova gosti

Srečanje članov društva v avgustu 2019, ko še nihče ni slutil omejitve, je bilo pri lovski koči LD Hrenovice.

v prostorih Ljudske univerze, kajti društvo svojih nima. V nekaj mesecih strnjenege programa Fajdiga vedno opozori tečajnike, da to ni enostavna in poceni dejavnost. "Ko delaš s čebelami, gre za specifičen svet in kombinatoriko ter multidisciplinarnost. Vanje vstopiš z velikim korakom šele, ko imaš usvojeno neko temeljno znanje in večletne izkušnje." Prepričan je, da nekateri ljudje danes niso pripravljeni vložiti dovolj časa za pridobivanje izkušenj. Veliko je hitro dostopnih informacij, ki niso vedno kakovostne. "Pogoj je dober mentor, in teh ljudi je malo." Romantizirana predstava o čebelarstvu po njegovem mnenju škoduje resnim čebelarjem: "Morda je bil napačen pristop, da je zadeva postala prekomerno popularna."

Vladimir Fajdiga je član društva od leta 1984, čebelariti je začel pri rosnih dvanajstih. Za predsednika je bil izvoljen pred štirimi leti. Kandidiral je z željo po oživitvi društva, da bi članom nudilo podporo v različnih oblikah. Predseduje tudi regionalni čebelarji zvezi, je član uredniškega odbora revije Slovenski čebelar in komisije za izobraževanje na Čebelarski zvezi Slovenije. Poudarja, "da je za čebelarje v Sloveniji s strani veterinarske stroke vrhunsko poskrbljeno," a nekatera strokovna predavanja in delavnice so obiskana slabše od pričakovanega. Visoka starost članov vpliva na manjšo uporabo sodobnih pripomočkov, ti pa so med

epidemijo predstavljali most s sicer drugače dostopnimi vsebinami.

Medu bo letos le za vzorec, "v svoji karieri ne pomnim tako slabe čebelarje sezone, kot je letošnja." Zgoden začetek vegetacije in nato ohladitev z zmrzaljo sta zavrla razvoj medovitih rastlin, predvsem lipe in javorja; oba sta na Postojnskem načeloma zanesljiva paša. Napoveduje padec števila čebeljih družin oziroma krajšo življenjsko dobo zimске generacije čebel, saj je bila po sili razmer v času razvoja nezadostno oskrbovana samo s sladkorjem. Ampak po žledolomu se v pravo smer obnavlja gozd. Kjer je bila v preteklosti zasajena za čebele manj zanimiva smreka, ki redko zamede, se pojavlja zanje zanimivo medovito rastje.

Fajdiga meni, da širša javnost podpira čebelarje. "Mislim, da je ozaveščenost vedno boljša," a svari, da ostajamo "na deklarativni ravni", saj posamezniki niso pripravljeni storiti kaj več kot zgolj ubesediti podporo. "Največ, kar lahko naredite za čebele, je, da pri domačem čebelarju kupite med." V prihodnosti si želi "društvenega čebelnjaka, dostopnega vsakomur, ki bi ga čebela zanimala", zato bi moral biti postavljen v mestu. Za izgubo tradicije čebelarstva ga ne skrbi, saj smo nanjo opozorili pravočasno.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Anastazija Jež Krebelj.

Kmetija Sojer

“So na paši, samo žrebec je v štali,” je sprva dejal nosilec kmetije Danilo Sojer, ko sem povprašal po njihovih hladnokrvnih konjih. Kmetija Sojer je konec junija povabila na dobro obiskan dan odprtih vrat. Nekaj dni zatem sem se zapeljal proti vojaškemu pokopališču, saj prav v bližini stoji njihovo posestvo, na katerem s sonaravnim pristopom redijo avtohtono pasmo. Člani družine so si vzeli čas in ga razkazali še za Postojnski prepah.

“To ne pomeni, da so hladni po krvi, ampak po živahnosti. So mirnejši konji,” jasno obrazloži **Danilo Sojer**, ko mi predstavi to avtohtono slovensko pasmo konj. Ocenjeno je, da je na območju Slovenije 3400 evidentiranih hladnokrvnih konjev. Na hlevu imajo postavljen pano z osnovnimi informacijami o konjih in njihovi vzreji. Poletne mesece so izkoristili za nekaj obnovitvenih del, s katerimi bodo še izboljšali življenjski prostor svojih živali. Radi se pošalijo, da gledajo Radio 94, saj ima kmetija z ene strani pogled na radijski studio, z druge pa seže razgled do Soviča.

Postojna ima bogato, s konji povezano dediščino. Že v 17. stoletju je pri Soviču stala kobilarna s kraškimi konji. Redni obiskovalci etnoloških postojnskih prireditev pa so zagotovo že pobliže spoznali družino Sojer, saj so pogosto prisotni na furmanskem prazniku. Zadnje nedeljo v juniju so pripravili dan odprtih vrat. Potekal je v okviru dvoletnega projekta Izobraževanje o sonaravni živinoreji in okolju. Vodilni partner projekta je Ljudska univerza Postojna, sodelujeta tudi ilirskobistriška Ljudska univerza in Kmetijsko-gozdarski zavod Nova Gorica. Pri kazali so tradicionalna znanja konjereje v teoriji in praksi. Oglela kmetije so se udeležili obiskovalci z različnih koncev, tudi z Gorenjske.

Sonaravna reja konjev

Vnuki te dni uživajo na počitnicah, a že v mladih letih radi pomagajo pri skrbi za živali. “Tudi jaz sem za-

Sojerjevi vnuki pomagajo pri skrbi za živali in hkrati uživajo brezskrbne počitnice.

čel tako,” se spominja Danilo; tako je vzljubil svoje poslanstvo. Nekoč so gojili še krave in bike, pred približno dvema desetletjema pa presedlali samo na konje. Trenutno jih imajo 17, med temi je deset plemenskih kobil in mogočen žrebec, ki tehta kar 870 kilogramov. Žrebca sicer običajno gostijo le štiri leta. Ko so živali v hlevu, jih vsak dan nahranijo z 250 kilogrami sena.

“Za to število konjev je treba obdelati približno 20 hektarjev zemlje.

Sojerjevi redijo s sonaravnim pristopom avtohtono slovensko pasmo konj.

Smo tudi čistilci narave, ne samo ljubitelji konj.” Sledijo pristopu sonaravne reje, ki se prilagaja naravnim ciklom, “konji so vsaj štiri mesece na paši.”

“Rad sem prisoten pri žrebitvah,” pravi Danilo in mi pojasni, da “kobilica prvič povrže pri treh letih ali treh in pol”. Njihove starosti ni težko ugotoviti, “saj vsako leto dobijo ob čipiranju začetnico; letošnje so vse na B. Po tem dobijo imena in že tako lahko ugotoviš letnik.” Nosilec kmetije ima vedno v mislih dobrobit za žival: “Človek je sočuten z njimi, saj si stalno prisoten.” Temu pritrudi tudi hči **Jerneja**: “Če pride huda poletna nevihta, jih peljemo v hlev,” da vedrijo na varnem, dokler se vreme ne izboljša.

Vsi člani družine skrbijo za delavnice

“Sem tudi v združenju rejcev hladnokrvnih konj, imam zadolžitve v odboru,” izpostavi Danilo in doda, da so že gostili tako strokovne kot otroške delavnice. Posebno skrb namenijo predšolskim in šolskim otrokom, saj jim podrobno predstavijo preteklost in sedanost konjereje, razkažejo kmetijo in s preprostimi igrami ponazorijo lastnosti teh veličastnih živali.

Čez poletje pričakujejo počitniške skupine. Te obišejo kmetijo v sklopu načrtovanih delavnic drugih organizatorjev. Pri tem pomagajo vsi člani družine. “Vsak ima svoj del,” pravi hči Jerneja, ko opiše aktivnosti za obiskovalce. Vsekakor imajo tudi druge službene zadolžitve, zato lahko ugodijo zgolj napovedanim skupinam.

Bogata zgodovina Sojerjevih

Pogovarjali smo se o nekdanjih časih, ko so konje uporabljali tudi za zimsko pluženje. Danilo pristavi zanimivost, da so njegovi “predniki sodelovali pri pluženju, 18 parov konj je vleklo plug do Razdrtega”. Razkazali so mi nedavno prenovljen

hram, v katerem so tudi sami odkrivali preteklost posestva. “Pri nas je bila včasih tudi gostilna.” Hram predstavlja najstarejši del kmetije, ki delno leži pod cesto. “Čas je bil tak, da so cesto dvignili za en meter in hišo zasuli.” V sedemdesetih letih so bili tako primorani zgraditi novo, kjer živijo danes.

Ta list papirja je premajhen, da bi dodobra popisali zanimivo zgodovino družine. Danilo začne: “Moje prastari oče je prišel iz Notranjih Goric.” Še posebej iznajdljiva pa je bila prababica, ta je imela korenine na Pivškem. Nekoč je imela v najemu gostilno, nekaj časa je živela tudi na Dunaju. Po poroki sta z možem kupila hišo na Tržaški cesti v Kazarju, jo obnovila in dozidala. V hramu je tako še vedno zapisano *Andrej Sojer 1906*. Dokupila sta tudi nekaj zemlje in jo vestno obdelovala.

Prostor na Tržaški cesti je seveda starejši, skozi leta se je izmenjalo več lastnikov. Pri zgodovinskih podatkih je pomagal tudi zet **Andrej Smerdu**. Tu so nekoč živeli “Slivarjevi – kakšnih 200 let nazaj, ti so bili mlinarji. Potem so bili Dolesovi.” Obsežnejši zapisi so se na žalost izgubili, toda morda jim nekoč uspe izbrskati še kakšen presenetljiv podatek, ki bo še dodatno obogatil nekdanjost tega koščka na Tržaški cesti.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Andrej Smerdu.

V treh dneh ocenili okoli 1000 psov

Postojna je sredi julija prvič gostila mednarodno pasjo razstavo v organizaciji Kinološke zveze Slovenije in Kluba 5 za špice in pratipske pse. Deset sodnikov je v treh dneh ocenilo okoli 1000 štirinožcev iz 15 evropskih držav, med njimi tudi primerke zelo redkih pasem. Odlično sta se odrezala tudi postojnska predstavnika – Hadis Lišinović s svojo šarplaninko in Tomaž Čamžič s samcem pasme rottweiler.

Na razstavi psov vseh pasem na letališču v Rakitniku je bilo mogoče dobiti naziv prvaka(inje) Slovenije in mednarodni naziv Summer Winner 2021. »S šarplaninko Beti sva z odličnimi ocenami in zmagami tri dni zapored ta pogoj izpolnila,« je bil zadovoljen vzreditelj šarplanincev **Hadis Lišinović**, saj je bila njegova kosmatinka tudi druga najlepša psica v razredu FCI2. **Tomaž Čamžič** je bil s svojim rottweiler-

jem v nedeljo prvi v FCI 2 skupini. V ogromni množici psov različnih pasem je bilo mogoče občudovati tudi pratipske pse brez dlake in zelo redke pasme, med njimi faraonskega psa, pritlikavega ameriškega ovčarja, islandca in opičjega pinča. Organizatorji so še posebej ponosni na pasmo jakutska lajka, saj je nekaj posebnega in jo na razstavah vidimo zelo redko.

Predsednica Kluba 5 Silvana Pa-

Hadis Lišinović je ponosen na svojo šampionko.

vljn je povedala, da so lokacijo razstave (ta je doslej potekala v Celju) spremenili zaradi protikoronskih ukrepov. »Upam, da bo Postojna razstavo sprejela in se bomo v pri-

hodnjih letih vračali,« je dodala in se zahvalila lokalnim pokroviteljem.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

ŠPORT

KOŠARKA

Tokrat se oziram na minulo košarkarsko sezono, saj je prinesla izjemen uspeh fantov v starosti do 15 let. Uvrstili so se na zaključni turnir in osvojili končno četrto mesto v državi.

Trener Viki Troha je s sezono zadovoljen: »V tej čudni sezoni, zaznamovani s covidom 19, sem predvsem zelo vesel dejstva, da se je tekmovanje, ki je bilo vmes prekinjeno, nadaljevalo in dokončalo, hkrati pa so fantje lahko pokazali vse svoje znanje na parketu. Res je užitek delati z njimi, zelo so predani in postali so prava klapa tako na parketu kot izven njega. To se je v tej sezoni zagotovo zelo poznalo in pripomoglo k uspehu. Pohvale pa si zaslužijo predvsem zato, ker so se v času, ko so bile skupinske vadbe prepovedane, držali individualnega programa treningov.« Zaključni turnir v Kranju so Postojnčani odprli z zmago proti ekipi iz Laškega, v polfinalu pa izgubili proti kasnejšim prvaku – Slovanu iz Ljubljane in v boju za 3. mesto izgubili še proti domačinom. »Prvi cilj je bil uvrstitev v polfinale, kasneje smo skušali presenetiti favorizirani Slovan, a sta se nam poškodovala nosilec naše igre Leon Jereb in še en pomemben član ekipe – Jan Marinčič. Zaradi teh dveh poškodb ostaja nekoliko grenkega priokusa, saj bi bili

v polni zasedbi zagotovo bolj konkurenčni. Vseeno pa kapo dol ostalim fantom, ki so se borili in se niso predali do konca tekem,« je poudaril trener. Naši košarkarji so imeli v Kranju tudi glasno podporo navijačev, tri dni jih je tja vozil celo avtobus. Troha izpostavi še vlogo staršev: »Starši so nam bili v veliko pomoč pri organizaciji navijanja in prevozov. Pohvale za naše navijače so deževale z vseh strani, res so bili lahko zgled vsem ostalim na turnirju. Zahvala tudi županu Igorju Marentiču za vso pomoč in seveda predsedniku Predragu Miloviću za vso podporo in trud, ki ga vlaga v naš klub.«

Ker je bila sezona prekinjena in skrajšana, bo imela ta generacija naslednjo sezono še eno priložnost, da se izkaže, saj bodo igrali tekmovanje U16. Poskušali bodo ponoviti uspeh te sezone, s kakšno morebitno okrepitvijo pa ga še nadgraditi. Trener med cilji izpostavi, da želijo fante čim hitreje vključiti v člansko košarko, in k temu bomo stremeli tudi pri tej ekipi.

Tudi v KK Orli so močno okrnjeno sezono označili kot uspešno. Med prekinitevjo so otrokom omogočali treninge prek video povezav, ohranjali stike in organizirali tudi skupne ogleda tekem prek video povezav. Po sproščanju ukrepov sta sezono lahko nadaljevali le ekipi U15 in U17, za vse ostale tekmovanj ni bilo.

Ekipa U15 se je po dobrih jesenskih rezultatih uvrstila v 1. skl, U17 pa je celotno sezono odigrala v 2. skl. »Rezultati in napredek fantov so obetajoči. Prav tako se je po koncu karantene povečal vpis, kar zagotovo potrjuje, da smo na pravi poti. Veseli nas, da se je zbrala tudi ekipa deklet, kar 14 jih je redno treniralo do konca šolskega leta. Ponovno je zaživela tudi Orlova abeceda – vadba za otroke do 1. razreda,« je povedal **predsednik kluba Miha Kobe**. Orli sedaj štejejo že kar 120 članov, od tega je več kot 90 otrok. Za naslednjo sezono si želijo predvsem nemoten trenajni proces za vse selekcije in uspešno izpeljavo tekmovanj. Cilja kluba sta okrepiti strokovni kader in omogočiti še boljše pogoje za delo vsem članom kluba. Orli napovedujejo tudi napredek članske ekipe, saj bo tekmovala v 4. skl.

Boštjan Blaško

Sredi julija se je na tridnevni pripravi v Postojni mudila ženska kadetska selekcija Slovenije U-16.

Šestnajst igralk je opravilo enega od zadnjih ciklov priprav za nastop na evropskem prvenstvu, ki bo potekalo od 9. do 14. avgusta na Portugalskem. **Selektor Robert Matevžič** je bil tako z vadbo v športni dvorani ŠC kot nastanitvijo v dijaškem domu navdse zadovoljen in pričakuje ugoden rezultat s kadetskega EP.

ŠAH

Na Otočcu je v začetku tega meseca potekalo 31. državno prvenstvo v članski, veteranski in kategoriji do 20 let; na njem je postojnski šahovski klub osvojil dve medalji.

Pri članicah je najboljša domača šahistka **Ivana Hreščak** osvojila bronasto odličje, med veterani pa je tretje mesto pripadlo **Dušanu Čeponu**. Na državnem prvenstvu za mlajše kategorije do U-18 je sodelovalo 14 slovenskih šahovskih klubov. Na visoko 5. mesto se je uvrstil ŠK Postojna. V kategoriji do 10 let je slavila **Anja Beber**, do 14 let pa **Leon Škrbec**. Dobre uvrstitve potrjujejo, da trener **Jadran Hlad** načrtno in uspešno dela z najmlajšimi igralci in igralkami.

ATLETIKA

Na atletskem članskem pokalu Slovenije v Velenju je med 25 ekipami slavil AD MASS (Ljubljana); k uspehu sta pripomogla tudi Postojnčana Kaja Debevec in Klemen Vilhar.

Za klub tekmuje tudi postojnska sprinterka **Kaja Debevec** in je bila v teku na 100 m peta. Postojnčan **Klemen Vilhar** (AK Olimpija) pa je ljubljanskemu klubu pritekel v teku na 3000 m ovire prvo mesto.

Brane Fatur

Zadovoljni šmihelski balinarji

Vaščani Šmihela pod Nanosom so z dvema predlogoma uspešno kandidirali na prvem občinskem projektu za participativni proračun, ki se je našel na proračunski leti 2020 in 2021. Prvi predlog – nakup in postavitve vrtno ute na balinišču v skupni vrednosti 8.000 evrov je zaključen.

Uta, ki ji lahko rečemo kar majhna hiška, je v celoti iz lesa, enoprostorna zasnova ima velik nadstrešek. Krajevna skupnost se je odločila, da bo iz lastnih sredstev pokrila stroške še za dodatni lazurni premaz in postavitve keramike, v prihodnosti načrtuje napeljati do ute elektriko in vodo. Vaška balinarska ekipa, ki se ob nedeljah in praznikih redno zbira na balinišču, je zadovoljna z najnovejšo pridobitvijo. Balinišče uredijo že dan pred dogovorjenim snidenjem, tako da se igra, če ba-

linarske krogle dobro tečejo, lahko zavleče v večer.

Drugi predlog je v fazi priprave in dogovorov z Zavodom za kulturno dediščino iz Nove Gorice. Obnovili bodo staro napajalno korito z ročno vodno črpalko v zgornjem delu vasi, kjer poteka del dobro obiskane Jakobove pešpote iz Predjame proti Stranam. Načrtujejo še premik nekaj metrov oddaljene vaške ročne pralnice, postavljene leta 1962. Spomini starejše generacije žena na »obratovanje« tega vaškega pralne-

Šmihelski balinarji se radi zberejo na balinišču.

ga kotička so še sveži – druženje je bilo prijetno, ročno pranje v mrzli vodi pa precej manj.

Šmihelci, zadovoljni s potekom del iz sredstev občinskega participa-

tivnega proračuna, že razmišljajo o prijavi na naslednji projekt Moja občina. Časa je še do konca septembra.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

ŠPORT

Filip Subotič, Jovan Rudonjič in Nastas Aksentič so osvojili med mlajšimi kadeti ekipni naslov državnih prvakov v katah.

KARATE

Na prvo junijsko nedeljo je v Ljutomeru potekalo državno karate ekipno tekmovanje; na njem je sodelovalo 35 slovenskih klubov. V katah in športnih borbah se je pomerilo 84 ekip, med njimi je zelo uspešno nastopil Karate klub Postojna.

Tudi karateistom je epidemija v veliki meri prekrizala načrte za treninge in tekmovanja. Priprave na državno prvenstvo so bile kar velik zalogaj. Zato so v klubu zelo zadovoljni in ponosni, da so se uspeli pripraviti in nastopiti z dvema ekipama (v eni je sodelovala tekmovalka iz KK Sokol), še zlasti pa so ponosni na lepe dosežke. Med mlajšimi kadeti je namreč ekipa v sestavi **Filip Su-**

botič, Jovan Rudonjič in Nastas Aksentič osvojila naslov državnih prvakov v katah, ekipa deklic v sestavi **Lana Bešić, Marija Rudonjič in Iris Bračun Mašera** pa tretje mesto v katah.

Letošnje Mladinsko evropsko prvenstvo (MEP) v karateju za kadete, mladince in mlajše člane bo potekalo od 22. avgusta dalje v Tampereju na Finskem. V naši državni reprezentanci so tudi mlade karateistke iz KK Mawashi Postojna, kar je lepo priznanje trenerjem za delo z najmlajšimi.

Med kadetinjami bo v borbah nastopila **Zala Jošt**, pri mladinkah pa **Maša Magajna**. V katah bo tekmovala kadetinja **Alja Kontrec**, ekipno

bo poleg Alje v naši selekciji nastopila še **Lea Pahor Kobal**. Reprezentanca bo del priprav opravila v Planici. Ena od trenerk tako v Planici kot na evropskem prvenstvu bo izkušena Postojnčanka **Tjaša Bertancelj**.

NOGOMET

Nogometaši FC Postojna so začeli priprave na novo sezono 2021/22; nastopali bodo v 3. SNL - zahodna skupina.

Ekipa bo sestavljena povsem na novo. Še naprej bo močno mednarodno obarvana, v njej so le štirje domači igralci. Vodil jo bo nov trener, priznan primorski strokovnjak – profesor Stojan Kravos iz Nove Gorice. Vodil je že številne članske ekipe in bil tudi selektor slovenske selekcije U-21.

KEGLJANJE

Kegljaški klub Proteus je izpeljal tradicionalno rekreacijsko ligo 2021. Začela se je ob koncu maja in končala junija z zaključnim turnirjem v borbenih igrah.

Tokrat je na kegljišču v Športnem parku nastopilo sedem ekip, največ iz Postojne, pa tudi iz Pivke, Vipa-

ve in Slovenske Istre. Zaslužno je slavila mlada domača ekipa v postavi **Luka Čadež, Anže Cej, Rok Grželj, Matevž Vilhar in Urban Arnič**; ob koncu so zbrali 12 točk. Sledijo DU – DI Postojna (11,5 točk), Lepa Istra (Koper) in Lumpi (po 10 točk) ... Trije najboljši posamezniki so bili Postojnčana **Darko Bizjak** in **Savo Debeljak** ter obalna kegljavka Nives Samec. Po koncu tekmovalnega dela je ob podelitvi priznanj najboljšim sledilo prijetno družabno srečanje.

Na 24. tradicionalnem kegljaškem turnirju za pokal Pivke 2021 je nastopilo več kot 250 kegljačev in kegljavk pretežno iz slovenskih klubov, pa tudi iz bližnje Hrvaške. V Pivki je tekmovala tudi dobra deseterica igralcev in igralk iz KK Proteus Postojna.

Na turnirju, ki je trajal dva tedna in bil po pandemiji kot prvi izpeljan na Primorskem in tretji v Sloveniji, je **Denis Čenanović** osvojil sedmo mesto (612), **Žiga Požar** je bil osmi (611). V ženski konkurenci se je **Jožica Može** uvrstila na dvanajsto mesto (551), **Helena Bizjak** na dvajseto in **Urška Miklavec** na štiriintri-deseto.

Športno stran je pripravil Brane Fatur

Občinska zemljišča dobila skrbnika

Občina Postojna je v spomladanskih mesecih uspešno izpeljala javni poziv za skrbniško varstvo kmetijskih zemljišč na Planinskem polju, ki jih je odkupila v okviru projekta KRAS.RE.VITA.

Skrbništvu naravne vrednote je eden izmed ukrepov varstva naravnih vrednot. To se zagotovi s sklenitvijo t. i. **pogodbe o skrbništvu** z osebo, ki ni lastnik naravne vrednote ali nepremičnine na zavarovanem območju.

V našem primeru je naravna vrednota Planinsko polje, natančneje odkupljena zemljišča, za katera smo uredili dolgoročno skrb ter na ta način poskrbeli za ohranjanja narave. Skrbništva naravnih vrednot niso pogost način varovanja narave, sploh pa v tako velikem obsegu. Občina Postojna in Notranjski muzej Postojna, ki je imel pri pozivu vlogo priprave strokovne podlage za izvajanje samih nalog skrbništva, sta na tem področju vsekakor orala ledino.

A z veliko entuziazma in truda za iskanje dolgoročne rešitve za odkupljena zemljišča nam je v zadnjih dneh meseca aprila uspelo podpisati pogodbo o skrbništvu z **Miho Petkovškom**, domačinom iz Planine. Ta je s podpisom pogodbe prevzel naloge skrbništva za **25.1 hektarjev zemljišč**, odkupljenih v okviru dveh varstvenih ciljev projekta, vse do konca leta **2027**.

Z aktivnim izvajanjem nalog, navedenih v **Akcijskem načrtu za**

izboljšanje stanja in zagotavljanje dolgoročnega upravljanja, je začel pred kratkim. Skupni terenski dan je bil namenjen odstranjevanju invazivnih tujerodnih vrst rastlin. Z zemljišč smo odstranili enoletno suholetnico, zlato rozgo in črno-plodni mrkač.

V poletnih mesecih bo naloge skrbništva nadaljeval s košnjo, pozimi pa bo skrbel za že oblikovane meje, ki so prisotne na odkupljenih zemljiščih ter na dveh izmed njih še dodatno sčistil lesno zarast. To bo obnovilo ciljne habitate ter v prihodnje omogočilo prilagojeno kmetijsko rabo.

Z izvajanjem nalog skrbništva bomo tako na dolgi rok prednostno izboljšali dva habitatska tipa, ki sta v zadnjih letih na Planinskem polju v drastičnem izginjanju – travniki s prevladujočo stožko na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh ter bazična nizka barja. Ističasno bomo s tem izboljšali stanje habitatov za kosca, pisano penico in travniško morsko čebulico ter še za veliko drugih vrst, ki si z njimi delijo življenjski prostor.

Tanja V. Jagunič in Nina Doles,
koordinatorki projekta KRAS.RE.VITA.
Fotografija: N. Doles

Ali skrbite dovolj za svoje srce in ožilje?

Ste srčno-žilni bolnik ali imate dejavnike tveganja za nastanek in razvoj srčno-žilnih težav, povišan krvni tlak, povišane vrednosti maščob v krvi, kadite, prekomerno telesno težo,.....?

Pridružite se Koronarnemu društvu Postojna. Tudi če niste tovrstni bolnik, imate pa druge zdravstvene težave povezane s srčno-žilnimi obolenji, naši strokovno usposobljeni vaditelji prilagajajo vadbo posameznikom glede na njihove zdravstvene težave in fizične zmogljivosti.

Dve vadbeni skupini imamo v Postojni, eno v Prestranku ter dve v občini Pivka. Program vključuje tudi redne mesečne pohode, zdravstvena predavanja, posvete z zdravnikom ter različne oblike druženj za izboljšanje psiho-fizičnega stanja posameznika.

Septembra ustanovljamo nove vadbene skupine, zato vas vabimo, da se nam pridružite. **Vse informacije lahko dobite na telefonski številki 040-874 447 ali po e-pošti: koronarndrustvopostojna@siol.net.** V primeru ponovitve epidemije se bomo posluževali že utečene vadbe prek spleta.

Na svetovni dan srca, 29. septembra, vas vabimo na **dan odprtih vrat** v pisarno društva, Jenkova 3 Postojna (za sodiščem).

Koronarno društvo Postojna

POČITNIŠKA BALETNA DELAVNICA

Organizator:
BALETNO DRUŠTVO POSTOJSNA

Kraj: Postojna, Baletna dvorana Kazarje

Termin: 23.8. - 27.8.2021

Starost: 6+ predznanje baleta ni pogoj

Urnik: od 9:30 do 13:00

Program:

- Jutranja gibalnica: prebujanje in ogrevanje telesa z jogo
- Kondicijske priprave na prostem: različne športne aktivnosti na prostem
- Odmor
- Balet: ABC baleta (spoznavanje in osvajanje gibalnega materiala)

Cena: 25 €

Prijava: do 25.7.2021

na naslov baletnodrustvo.postojna@gmail.com
Število mest je omejeno.

Zaplesimo skupaj skozi poletje

topdom mfm intarzijska 30 let

Podjetje MFM INTARZIJA d.o.o. iz Prestranka
zaposli trgovca/ko in skladiščnika – viličarista.

Prijave skupaj z življenjepisom pošljite do 8. avgusta 2021 na elektronski naslov: mfm@siol.net ali po pošti na naslov: MFM Intarzijska d.o.o., Reška cesta 40, 6258 Prestranek.

Vabljeni k vpisu v Osnovno šolo za odrasle

SPodbudna in prilagojena priložnost šolanja

Bi radi dokončali osnovno šolo in nato morda tudi nadaljevali svoje izobraževanje?

Tukaj smo za vas! Pomagali vam bomo, da bo vaše šolanje prijetno.

- brezplačno lahko opravljate od 5. do 9. razreda v enem šol. letu lahko zaključite dva razreda
- pridobite javnoveljavno spričevalo
- svoje šolanje lahko nadaljujete na kateremkoli programu srednješolskega izobraževanja ali vstopite v postopek za pridobitev katere izmed nacionalnih poklicnih kvalifikacij

Vpisi v Osnovno šolo za odrasle za šolsko leto 2021/2022 bodo potekali konec avgusta in v začetku septembra. Pričetek pouka je v drugi polovici septembra.

LJUNSKA UNIVERZA
POSTOJNA

Več informacij:
lu-postojna@zavod-znanje.si
05/721 12 80

V študijskem letu 2021/22 vas vabimo k vpisu na programe izrednega študija:

STROJNIŠTVO

GOZDARSTVO IN LOVSTVO

POSLOVNI SEKRETAR*

* Možnost študija na daljavo

Raven izobrazbe: VI/1

Trajanje študija:

Dve leti. Na programu strojništvo traja študij 2 leti in pol.

ŠOLSKI CENTER POSTOJNA
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Predstavitve študijskih programov bo potekala v

sredo, 8. 09. 2021 ob 16.30

na Višji strokovni šoli Postojna, Ljubljanska cesta 2.

Pridite - predstavili bomo vse programe in odgovarjali na vaša vprašanja.

www.vspo.si

Poglejte na FB

Informacije:

vs.postojna@guest.arnes.si
05 7212330

komus
Pogrebne storitve

V TEŽKIH TRENUTKIH ŽALOVANJA, OB IZGUBI NAJBЛИŽJEGA, SMO VAM V POMOČ S PRIJAZNO BESEDO IN CELOSTNO ORGANIZACIJO ZADNJEGA SLOVESA

NUDIMO VAM POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- ureditev dokumentacije, prevozi in priprava pokojnika (doma in v tujini)
- izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice
- klasični in žarni pogrebi, ter raztros pepela na pokopališču
- ekshumacija
- organizacija pogrebne svečanosti
- žalno cvetje, objava osmrtnic
- pevci, trobentač, poslovilni govor
- pogrebna oprema
- urejanje grobov

DODATNE INFORMACIJE: KOMUS d.o.o

Jeršice 3, Postojna, Dežurna št.: **041 377 294**

Tel.: 05 726 55 47, e-mail: komus@komus-po.si

7. DOBRODELNI POSTOJNSKI TEK

ned 29. 8. 2021
TITOV TRG, POSTOJNA

5
KM

10
KM

ORGANIZATOR: Športno društvo Postojna teče

SPLETNA STRAN: www.postojnatece.si

FACEBOOK: <https://www.facebook.com/postojnskitek/>

KONTAKT: postojnskitek@gmail.com

Predprijava do 24. 8. 2021 na spletni strani postojnatece.si.
Prijava bodo možne tudi na dan tekm.

9:00
OTROŠKI

10:00
ODRASLI

3CNC

ZAPOSILIMO odgovorne, proaktivne, pozitivne in timsko naravnane sodelavce za delo na 3- in 5-osnih CNC obdelovalnih centrih in v tehnologiji. Več o nas si lahko preberete na naši spletni strani www.3cnc.si. Vaš življenjepis in kratko motivacijsko ponudbo pričakujemo na naslovu zaposlitev@3cnc.si. V ponudbi navedite svojo smer izobrazbe, doseženo stopnjo izobrazbe ter delovne izkušnje na področjih in v letih.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Poročilo o doseženem prihodku iz osebnega dopolnilnega dela

Zavezanec, ki opravlja osebno dopolnilno delo (popoldanski s.p.) mora poleg napovedi za odmero akontacije dohodnine polletno vložiti tudi Poročilo o doseženem prihodku iz osebnega dopolnilnega dela- PORODD. V njem poroča o doseženem prihodku v koledarskem polletju.

Poročilo je potrebno predložiti do desetega dne v mesecu po preteku koledarskega polletja (do 10. julija za prvo polletje in do 10. januarja za drugo poletje leta).

Če posameznik, ki opravlja osebno dopolnilno delo, v koledarskem polletju ni dosegel nobenega prihodka iz tega naslova, finančni upravi predloži podpisan obrazec poročila, na katerem navede znesek 0 (nič).

Poročilo o dohodku od osebnega dopolnilnega dela zavezanec odda:

- elektronsko prek storitev elektronskega poslovanja FURS eDavki, (ime obrazca PORODD),
- elektronsko prek storitev elektronskega poslovanja FURS eDavki kot lastni dokument,
- osebno ali po pošti, sicer pri finančnem uradu, kjer je davčni zavezanec vpisan v davčni register.

**Ali želite delati z ljudmi,
biti ob tem kreativni, vnašati nove vsebine
in sodelovati z lokalno skupnostjo?**

**Če ste na zgornje vprašanje pritrdili,
se prijavite.**

- **KAM:** Društvu ŠENT, Belokranjska 2 v Ljubljani.
- **IŠČEMO:** STROKOVNEGA DELAVCA/-KA z visokošolsko izobrazbo in strokovnim izpitom iz področja socialnega varstva.
- **KJE JE DELOVNO MESTO:** DNEVNI CENTER ŠENT v Postojni.
- **PRIČETEK DELA:** 1.oktober 2021 v Postojni.

Več informacij dobite na strani ZRSZ ali na **01 230 78 31**.

ASFALTI plus

Asfalti plus, nizke gradnje, d.o.o.,
Šmihel 7, 6257 Pivka, Slovenija
asfalti.plus@gmail.com, M: 041 740 514

IZVAJAMO NASLEDJA DELA:

- asfaltiranje (rezkanje, ročno, strojno)
- novogradnja javnih in zasebnih prometnih površin (cest, pločnikov, dvorišč...)
- ureditev zunanje okolice objektov
- izdelava odvodnjavanj, drenaž, fekalne, meteorne kanalizacije...
- rušitvena dela
- zemeljska pripravljalna dela
- izdelava škarp in kamnitih zložb

Kontakti: tel: **+386 41 740 514**

mail: asfalti.plus@gmail.com

Pogrebne storitve

KSP D.D. SEŽANA
POSLOVNA ENOTA POSTOJNA,
Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna
tel: 00386 (0)5 73 11 242, gsm: 00386 (0)65 555 750

V okviru izvajanja pogrebne dejavnosti vestno izpolnjujemo temeljno poslanstvo, ki vključuje dovršeno organizacijo in izvedbo pogrebne slovesnosti, brezpogojno predanost, ki sloni na profesionalnem in spoštljivem odnosu do rajnika ter tenkočutnem pristopu do žalujočih.

24h dežurna številka:
00386 (0)65 555 750

Vodnik dogajanja v občini Postojna

1. avgust 2021

**10:00 BREZPLAČEN VSTOP
17:00 NOTRANJSKI MUZEJ
POSTOJNA**

Notranjski muzej Postojna

- Brezplačen ogled razstav: Muzej krasa, Jamar Junior in Humor + satira: Marjan Manček = mračen kajman
- Kolodvorska cesta 3, Postojna

7. avgust 2021

**9:00 VODEN KOLESARSKI
IZLET IZ KOČ DO SAJEVČ
TER NAZAJ V KOČE**

Kulturno športno društvo Koče

- Tura ni zahtevna in je primerena tudi za družine. Vodil jo bo izkušen kolesarski vodnik. Začetek kolesarskega izleta je pri vaški hiši v Kočah. V primeru slabega vremena izlet odpade. Več na www.koce.si
- Koče pri Prestranku

**20:00 (PO)LETNI KONCERT
VOKALNE SKUPINE ELUM**

Vokalna skupina Elum

- gosta: BRATA JURCA
- Atrij ZRC SAZU, Postojna

11. avgust 2021

**18:00 Delavnica: KORISTNE
PLATI PLEVELOV**

Zavod Znanje, Ljudska univerza Postojna

- Informacije in prijave: predstavnik krajevne skupnosti ali klemen.slosar@zavod-znanje.si, 05/721 12 82
- KS Hrašče

12. avgust 2021

**18:00 Delavnica: KORISTNE
PLATI PLEVELOV**

Zavod Znanje, Ljudska univerza Postojna

- Informacije in prijave: predstavnik krajevne skupnosti ali klemen.slosar@zavod-znanje.si, 05/721 12 82
- KS Šmihel pod Nanosom

13. avgust 2021

**9:30 KOLESARSKA TURA –
PLANINSKO POLJE IN
NJEGOVE TRI REKE**

Bike Slovenia, Tomaž Penko

- Udeležba na dogodku je brezplačna. Turistično in kolesarsko vodenje financira STO. Informacije: www.bikeslovenia.si
- Prijave: info@bikeslovenia.si
- Planina

15. avgust 2021

**20:00 TRADICIONALNI ŽE
23. KONCERT POD LIPO**

KD Slavina

- Nastopajoči: VS Slavna z gosti
- Trg pred kulturnim domom v Slavini

20. avgust 2021

**9:30 KOLESARSKA TURA –
PLANINSKO POLJE IN
NJEGOVE TRI REKE**

Bike Slovenia, Tomaž Penko

- Udeležba na dogodku je brezplačna. Turistično in kolesarsko vodenje financira STO. Informacije: www.bikeslovenia.si
- Prijave: info@bikeslovenia.si
- Planina

21. avgust 2021

**9:00 PO POTEH
PRESTRANŠKEGA
PRAČLOVEKA**

Kulturno športno društvo Koče

- Izkušena vodnika nas bosta popeljala skozi prazgodovinsko življenje pračloveka. Več na: www.koce.si
- Koče pri Prestranku

Koncert: KATALENA

Športno kulturno društvo Orehek

- Kulturni dom Orehek

od 23. do 27. avgusta 2021

9:30-13:00

**POČITNIŠKA BALETNA
DELAVNICA**

Baletno društvo Postojna.

- Za otroke od 6. leta dalje, plesno predznanje ni potrebno. Prispevek za 5-dnevno delavnico: 25 eur. Prijave in informacije: baletnodrustvo.postojna@gmail.com, 040 223 069

 Baletna dvorana (Kazarje, Postojna)

24. avgust 2021

**16:30 KOLESARSKA TURA –
OKROG 4 KRAŠKIH JAM**

Bike Slovenia, Tomaž Penko

- Udeležba na dogodku je brezplačna. Turistično in kolesarsko vodenje financira STO. Informacije: www.bikeslovenia.si
- Prijave: info@bikeslovenia.si
- Postojna

26. avgust 2021

**18:00 Delavnica:
ETNOBOTANIČNI
SPREHOD**

Zavod Znanje, Ljudska univerza Postojna

- Informacije in prijave: predstavnik krajevne skupnosti ali klemen.slosar@zavod-znanje.si, 05/721 12 82
- KS Hrašče

27. avgust 2021

**16:30 KOLESARSKA TURA –
PLANINSKO POLJE IN
NJEGOVE TRI REKE**

Bike Slovenia, Tomaž Penko

- Udeležba na dogodku je brezplačna. Turistično in kolesarsko vodenje financira STO. Informacije: www.bikeslovenia.si
- Prijave: info@bikeslovenia.si
- Planina

**18:00 Delavnica:
ETNOBOTANIČNI
SPREHOD**

Zavod Znanje, Ljudska univerza Postojna

- Informacije in prijave: predstavnik krajevne skupnosti ali klemen.slosar@zavod-znanje.si, 05/721 12 82
- KS Šmihel pod Nanosom

28. avgust 2021

od 15:00 dalje

JAKOB V DAN

Turistična kmetija Cej, Šmihel pod Nanosom

- Jakobova tržnica lokalnih ekoloških ponudnikov, likovna delavnica za otroke in šolarje, slikarska razstava, pester glasbeni program, brez vstopnine.

 Šmihel pod Nanosom 26, 6230 Postojna, dvorišče in notranjost kmetije

12:00-16:00

SPOZNAJ KONJA

KK Postojna

- Spoznavanje konja, delo z njim in preizkus v jahanju - za dijake, brez vstopnine. Več informacij na spletni strani društva ali na 041 805 748

 Na Gradu 10, Prestranek

31. avgust 2021

**16:30 KOLESARSKA TURA –
OKROG 4 KRAŠKIH JAM**

Bike Slovenia, Tomaž Penko

- Udeležba na dogodku je brezplačna. Turistično in kolesarsko vodenje financira STO. Informacije: www.bikeslovenia.si
- Prijave: info@bikeslovenia.si
- Postojna

3. september 2021

**16:30 KOLESARSKA TURA –
PLANINSKO POLJE IN
NJEGOVE TRI REKE**

Bike Slovenia, Tomaž Penko

- Udeležba na dogodku je brezplačna. Turistično in kolesarsko vodenje financira STO. Informacije: www.bikeslovenia.si
- Prijave: info@bikeslovenia.si
- Planina

september, datum bo objavljen kasneje

**cel dan 12. DOBRODELNO
KOLESARJENJE »NA KOLO
GREM ZA DOBER NAMEN«**

KŠD Mušketirji

- Vabljeni na tradicionalno rekreativno kolesarjenje za odrasle in družine po dveh trasah v okolici Postojne. Start in cilj bo v Postojni. Vaši prostovoljni prispevki bodo podarjeni v dober namen.

 Postojna in okolica

od 6. septembra do 9. oktobra

**TEDNI VSEŽIVLJENJSKEGA
UČENJA**

Zavod Znanje, Ljudska univerza Postojna

- V okviru TVU 2021 se bodo zvrstili številni izobraževalni dogodki, ki jih pripravljajo društva, zavodi in posamezniki.

11. september 2021

9:00-16:00

**NA KONJU V NOVO
ŠOLSKO LETO**

KK Postojna

- Dan odprtih vrat v okviru slovenskega dogodka Konjeniške zveze Slovenije. Za učence osnovnih šol, brez vstopnine. Več informacij na spletni strani društva ali na 041 805 748

 Na Gradu 10, Prestranek

11. september 2021

20:00 1. KONCERT IZ NIZA U3NEK

MePZ Postojna

- Nastop MePZ Postojna z gosti: žensko Vokalno skupina Lan iz Metlike in tamburaško skupino GŠ Črnemelj
- Glasbena šola Postojna, dvorana Alojza Srebotnjaka

začetek v septembru

ZAČETNA INTEGRACIJA PRISELJENCEV (180-urni tečaj)

Zavod Znanje, Ljudska univerza Postojna

- Brezplačno
- Informacije in prijava: lu-postojna@zavod-znanje.si, 05/721 12 80

začetek v septembru

NADALJEVALNI TEČAJ ITALIJANŠČINE (30-urni tečaj)

Zavod Znanje, Ljudska univerza Postojna

- Cena: 260 eur
- Informacije in prijava: lu-postojna@zavod-znanje.si, 05/721 12 80

začetek v septembru/oktobru

PRIPRAVA NA STROKOVNI IZPIT IZ UPRAVNEGA POSTOPKA, 1. stopnja (12-urni tečaj)

Zavod Znanje, Ljudska univerza Postojna

- Cena: 150 eur
- Informacije in prijava: lu-postojna@zavod-znanje.si, 05/721 12 80

16. september 2021

17:00 Delavnica: CEPLJENJE SADNEGA DREVJA

Zavod Znanje, Ljudska univerza Postojna

- Informacije in prijave: predstavnik krajevne skupnosti ali klemen.slosar@zavod-znanje.si, 05/721 12 82
- KS Landol

začetek v septembru

ZAČETNI TEČAJ ANGLEŠKEGA JEZIKA (40-urni tečaj)

Zavod Znanje, Ljudska univerza Postojna

- Brezplačno
- Informacije in prijava: lu-postojna@zavod-znanje.si, 05/721 12 80

začetek v septembru

TEČAJ ŠIVANJA IN KROJENJA V ZAGORJU (24-urni tečaj)

Zavod Znanje, Ljudska univerza Postojna

- Cena: 120 eur
- Informacije in prijava: lu-postojna@zavod-znanje.si, 05/721 12 80

začetek v oktobru

PRIPREVE NA IZPIT IZ SLOVENSKEGA JEZIKA (30-urni tečaj)

Zavod Znanje, Ljudska univerza Postojna

- Brezplačno. Informacije in prijava: lu-postojna@zavod-znanje.si, 05/721 12 80

17. september 2021

17:00 Delavnica: CEPLJENJE SADNEGA DREVJA

Zavod Znanje, Ljudska univerza Postojna

- Informacije in prijave: predstavnik krajevne skupnosti ali klemen.slosar@zavod-znanje.si, 05/721 12 82
- KS Hrašče

začetek v septembru

OSNOVE WORDA IN EXCELA (40-urni tečaj)

Zavod Znanje, Ljudska univerza Postojna

- Brezplačno
- Informacije in prijava: lu-postojna@zavod-znanje.si, 05/721 12 80

ZBIRANJE PREDLOGOV DO 15. AVGUSTA!

Občani lahko predloge oddate preko spletne aplikacije na spletni strani Občine Postojna, na pripravljenem obrazcu na letaku, ki ste ga prejeli v vsako gospodinjstvo.

Tega oddate osebno v vložišču

Občine Postojna oziroma na sedežu krajevne skupnosti.

Izpolnjen obrazec lahko oddate tudi s pošto pošiljko na naslov Občina Postojna, Ljubljanska 4, 6230 Postojna ali skeniran obrazec pošljete prek elektronske pošte na naslov: mojaobcina@postojna.si.

13. Kulturni utrip poletja

POLETNI FESTIVAL POSTOJNA 2021
od 27. junija do 12. avgusta na Titovem trgu

<p>sreda 28.7. 19.00</p> <p>Otroška sreda GLEDALIŠČE KUKUC: SOSEDA IN POL</p>	<p>sreda 4.8. 19.00</p> <p>Otroška sreda GLEDALIŠČE KUKUC: MALA MURSKA DEKLICA</p>	<p>sreda 11.8. 19.00</p> <p>Otroška sreda GLEDALIŠČE KUKUC: PIKINA VELIKA PUSTOLOVŠČINA</p>
<p>četrtek 29.7. 20.30</p> <p>Jazz četrtek DENISE DANTAS</p>	<p>četrtek 5.8. 20.30</p> <p>Jazz četrtek RATKO ZJACA TRIO feat. RENATO CHICCO</p>	<p>četrtek 12.8. 20.30</p> <p>Koncert KLAPA KAMPANEL (v primeru slabega vremena bo koncert 13.8.2021)</p>
<p>petek 30.7. 20.30</p> <p>Koncert SAN DI EGO</p>	<p>torek 10.8. 20.30</p> <p>Opera SEVILJSKI BRIVEC Operna Akademija Pehlivanian</p>	
<p>torek 3.8. 20.30</p> <p>Večer oddaje PRIJATELJI OStanimo PRIJATELJI Ansambli: Nemir, Sekstakord, Jastrebi in Fantje spod Šilentabra</p>	 	<p>Organizator si pridržuje pravico do spremembe ali odpovedi programa. Obiskovalce prireditvev prosimo, da spoštujejo navodila organizatorja in priporočila NIJZ za preprečevanje širjenja okužbe s koronavirusom.</p>

Sofinancira:

OBČINA POSTOJNA

Zmaj Cimamla mlade

Poletni dokaj kulturni festival.
POSTOJNA
24. AVG. – 5. SEPT.

www.zmaj-ma-mlade.com
(Program bo objavljen 7. avgusta.)

poletni
KINO
eksperiment
pred MC Postojna

SRE 28.07 Izbrisati zgodovino
ob 21.00 komedija (Fra / 2020 / 106')

SRE 04.08 Zlo ne obstaja
ob 21.00 drama (Nem, Češ, Iran / 2020 / 151')

SRE 11.08 Greta
ob 21.00 dokumentarec (Šve / 2020 / 98')

SRE 18.08 Zlata rokavica
ob 21.00 drama, shrljivka (Nem / 2019 / 115')

ČET 26.08 Pripovedke iz živalskega kraljestva
17.00 / 18.30 otroški kratki animirani filmi (razno / 2019 / 38')

ob 21.00 **Večer kratkih filmov AGRFT**
mešano (Slo / 2019)

ČET 02.09 Neverjetna zgodba o velikanski hruški
ob 17.00 otroški animirani film (Dan / 2017 / 80')

ob 21.00 **Prekletstvo Valburge**
grozljivka (Slo / 2019 / 82')

Vstop na predstave je brezplačen.
<https://dogodki.today/poletnikino>

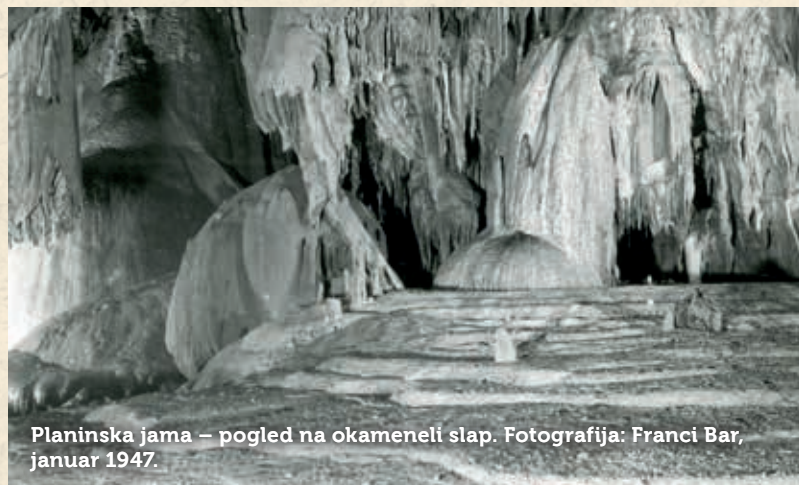
Iz foto albuma Notranjskega muzeja Postojna

»Tema v jami ni nič groznega, je topla, je tvoj prijatelj in zaveznik, najlepše, kar ima, je skrila zate, da vse to obsvetiš in pričaraš v ognjemet oblik in barv. In da odneseš s seboj, z malo srečne roke, kak neminljiv trenutek podzemne lepote.«

S temi besedami je Primož Jakopin, računalničar in jezikoslovec, ki se poglobljeno ukvarja tudi s speleologijo in fotografijo, pred dobrimi petnajstimi leti v glasilu Društva za raziskovanje jam Ljubljana (DZRJ) *Glas podzemlja* zaključil svoj prispevek, v katerem je razmišljal o sodobni slovenski jamski fotografiji in takrat že uveljavljeni digitalni fotografiji. Preskok s klasične na digitalno (kar zadeva jamsko fotografijo) je primerjal s preskokom s pisalnega stroja na računalnik. V svojem razmišljanju ni pozabil na dobre fotografe jamskega sveta pri nas, ki jih nikoli ni manjkalo. Med tri največje, kar smo jih kdaj imeli (ustvarjali so seveda še na klasičen način), je uvrstil fotografe – nekoč člane DZRJ: Bogumila Brinška, Tomaža Planino in Francija Bara. Tokratne ohranjene podobe posvečamo zadnjemu med omenjenimi. V letošnjem letu bo njegovo 120-letnico rojstva namreč obeležil s priložnostno razstavo Notranjski muzej Postojna.

Franci Bar se je rodil v Trstu konec leta 1901, umrl pa je v Ljubljani januarja 1988. Med prvo svetovno vojno (leta 1916) se je družina preselila v Ljubljano in tam je Francijev oče odprl trgovino z radioaparati in s pisarniški stroji. Sprva je Franci pomagal očetu, pozneje pa je odprl svojo finomehanično delavnico. V njej se je tesneje seznanil z enim od kupcev, s tajnikom DZRJ dr. Romanom Kenkom, in ta ga je pozneje pritegnil v društvo.

Človeku je bila slikovna predstava vedno bližja kot besedilna. Zato ni čudno, da je fotografija kot izjemna pričevalka neke v objektiv ujete resničnosti tako kmalu po svoji uveljavitvi nadomestila druge, do tedaj uveljavljene nosilce vidne informacije tudi v speleologiji. Franci Bar se je na začetku leta 1927 udeležil društvene ekskurzije v Županovo jamo pri Grosupljem in jo fotografiral. Tam je – tako je sam zapisal – »našel svojega konjička«. Že takrat je bil navdušen fotoamater in s svojimi prvimi

Planinska jama – pogled na okameneli slap. Fotografija: Franci Bar, januar 1947.

fotografijami, ki jih je v Županovi jami posnel s fotoaparatom Zeiss Ikon na plošče velikosti 10 x 15 cm, je bil zadovoljen. Kraško podzemlje in jamarstvo, sploh pa fotografiranje v jamah so Bara tako navdušili, da je ostal fotograf vse življenje. Doma si je opremil tudi fotolaboratorij in v njem razvijal plošče, potem črno-bele in pozneje celo barvne filme. Sam je fotografiranje v jamah označil kot nekaj »edinstvenega«, priznal pa je, da je to tudi »težka stvar, ki zahteva potrpljenja in dobre volje«. Po letu 1927 skoraj ni bilo društvene ekskurzije, ki se je Bar ne bi udeležil. Jamam in jamski fotografiji je namenjal zelo veliko prostega časa, prav tako pa se ni izogibal drugim obveznostim, ki jih je narekovalo društveno življenje. Sam je zapisal, da so spomini na raziskovanje Logarčka, Planinske jame in »prekrasne deviške Križne jame« nepozabni. Posebno poglavje v fotografski dejavnosti Francija Bara na začetku tridesetih let 20. stoletja je stereofotografija.

Bar je tako kot drugi člani jamarškega društva med drugo svetovno vojno »skoraj popolnoma miroval«. Po vojni pa je društvo spet oživel. V času, ko je bil aktiven jamar, je skupaj s tovariši obiskal okoli 170 slovenskih jam ter veliko jam po Jugoslaviji in v svetu. S fotoaparatom je dokumentiral vsa najpomembnejša raziskovanja v naših jamah. Omeniti velja ekspedicije v Gradišnico pri Logatcu leta 1927, Planinsko jamo, Logarček in Karlovico, nekajtedensko raziskovanje ene največjih jugoslovanskih jam Vjetrenice na Popovem polju v Hercegovini leta 1931 ter temeljito raziskovanje Križne jame leta

1935. Kot avtorja fotografij najdemo Francija Bara tako v poljudnih kot tudi strokovnih člankih. Nekatere njegovih prvih objavljenih fotografij – ekspedicijo v jamo Logarček pri Planini – zasledimo v tedenski prilogi časopisa *Slovenec*, v *Ilustriranem Slovencu* novembra 1927. Pravzaprav so njegove fotografije objavljali predvsem drugi avtorji prispevkov o krasu, sam zelo malo. Njegove fotografije se odlikujejo po kakovosti in pestrosti motivov. Poleg samih jam (vhodi, posamezne dvorane, rovi, jezera, najrazličnejše oblike kapnikov in sige ...) so izjemno povedni tudi fotografije, ki ilustrirajo nekdanjo jamarstvo, in portreti jamarjev; slednji sicer ne v klasičnem smislu, temveč kot jih je Bar portretiral ob njihovem delu v jamah. Zato lahko brez zadržkov zapišemo, da sodi Franci Bar med najboljše slovenske jamske fotografe. Njegova zbirka, ki jo hrani Notranjski muzej Postojna, ni le v fotografijo ujeta več kot tridesetletna zgodovina DZRJ, temveč prikazuje slovensko speleologijo v času po prvi svetovni vojni in njen razvoj do šestdesetih let 20. stoletja. Zbirko, ki obsega nekaj manj kot 800 posnetkov slovenskih in jugoslovanskih jam na steklu in filmu v različnih formatih (10 x 15 cm in 6 x 9 cm), je postojnski muzej pridobil z odkupom postopoma, med letoma 1981 in 1983. Delček izjemnih naporov in dosežkov slovenskih jamarjev, ki so v več kot stoletnem obdobju namenjali prosti čas raziskovanju čudovitega podzemlja, se tako kaže tudi v fotografijah Francija Bara.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografiji: arhiv Notranjskega muzeja Postojna.

Slovenski jamarji (od leve) – Franc Hribar, Egon Pretner, Ivan Michler in Franci Bar – ob krstu čolna »Haron« v Planinski jami. Fotografija: Franci Bar, november 1951.